

ALT susirinkimai

Ivairiose kolonijose sausio mėnesį numatomi vietinių organizacijų atstovų susirinkimai, kuriuose bus svarstomi Vasario 16 iškilnių rengimo, Amerikos Lietuvių Tarybos vajeus reikalai, ir dažniausiai bus renkamos vietinės ALT valdybos.

Šiuose susirinkimuose dabar dalyvaus ir tautininkų srovės atstovai. Girdėti, kad ALT Vykdomasis Komitetas žada duoti nuo savęs nurodymų apie atitinkamą vietinių vadovybių susitvarkymą, rūpinantis, kad visose vietose į ALT aktyvų veikimą būtų įtrauktos visų srovių organizacijos.

Ligi šiol kai kuriose kolonijose ALT darbuose, pavyzdžiui, dalyvaudavo tik vienos srovės organizacijų atstovai, nors buvo skaitoma, kad Taryba jungia tris sroves...

Prez. Smetonos 5 metų mirties snaktis

Sausio 10 dieną sueina penkeri metai nuo Lietuvos prezidento Antano Smetonos mirties.

Kadangi jis mirė Clevelande, tai centrinis tos sukakties minėjimas rengiamas Clevelande. Minėjimo rengimui vadovauja Lietuvai Vaduoti Sąjunga, kurios steigėjų tarpe buvo A. Smetona. LVS skyrė ir kitos tautininkų organizacijos kviečiamos pagal galimybę surengti atitinkamus paminėjimus ir kitur.

Clevelande pačią sukakties dieną numatomas gedulingos pamaldos ir paminėjimas šeimos ratelėje, o viešas minėjimas numatytas sausio 30 dieną.

Tam minėjimui rengti sudarytas komitetas iš 16 asmenų, kurio prezidiumą sudaro: P. J. Žiūrys, St. Nasvytis ir K. S. Karpius, o nariai — Dr. S. T. Tamošaitis, A. Augustinavičienė, A. Barys, B. Bartkunas, O. Karpienė, J. P. Nasvytis, V. Rastenis, J. Salasevičius, J. Salasevičienė, J. Smetona, J. Urbšaitis, H. Yčaitė, H. Žiūrienė.

Numato leisti A. Smetonos monografiją

Prezidento A. Smetonos mirties sukakties paminėjimo komitetas numato nepasitenkinti vien paminėjimo programa, bet mano daryti žygių, kad būtų išleista ir monografija, plačiau nušviečianti mirusio prezidento asmenį.

Tokia monografija jau yra parašyta. Jos autorius yra žinomas biografių rašytojas A. Merkeliš, kuris yra parašęs labai vertingą monografiją apie J. Tumą-Vaižgantą.

Tokios monografijos išleidimas daug padėtų A. Smetonos nepažinusiems teisingiau suvokti daugelį dalykų, apie kuriuos yra girdėję tik iš neobjektyvių partinių ginčų.

Išjudins A. Smetonos vardo stipendijų fondą

Prezidentui A. Smetonai mirus, jo bendradarbių ir bendraminčių buvo nusistatyta pastatyti jam gyvą paminklą. Būtent, įsteigti jo vardo stipendijų fondą, kuris teiktų stipendijas jauniems Amerikos, lietuviams mokslus eiti.

Šis uždavinys buvo įtrauktas į LVS darbų programą, kaip pagalbiniu kovos už Lietuvos laisvę uždavinys. Tai kovai ilgiau užtrunkant reikės ir naujų jėgų, kurios testų pasitraukiančiųjų darba. Toks būtų to fondo tikslas. Tačiau to uždavinio vykdymas buvo atidėtas

No. 52

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO December-Gruod. 31, 1948

(33-ti metai :: 33rd Year)

Linkime daugiau sėkmės 1949-ais!

Kalėdinė Vatikano "dovana" lietuviams tremtiniais Vokietijoje...

Panaikino Delegatūrą ir lietuvių kunigus pavedė vokiečių vyskupų valdžion

Specialus pranešimas DIRVAI iš Vokietijos

Prieš pat Kalėdas atėjo žinia, kad Popiežiaus nuncijaus arkivyskupo Muench įsakymu panaikinta Popiežiaus Delegatūra lietuviams tremtiniams Vokietijoje ir Austrijoje. Lietuviai kunigai nuo šiol pavedami vietinių vokiečių vyskupų žinion. Visi įgaliojimai, duoti Popiežiaus Delegatūrai kan. F. Kapočiu atšaukti. Taip pat atšauktos visos per jį lietuviams kunigams suteiktos teisės.

Stovyklų klebonams ir lietuvių mokyklų kapelionams įsakyta sunaikinti atspausdintus ir parapijų blankus (letterheads). Tuo būdu stovyklose jau negalės būti lietuviškų "parapijų" ir "klebonų".

Kodėl taip atsitiko, tuo tarpu neišaiškinta. Vieni mano, kad tai yra rezultatas nesutikimų tarp lietuvių vyskupų ir kan. F. Kapočiaus. Kiti mano, kad čia Vatikanas turi kokius "dideles politikos" sumanymus...

Šiaip ar taip, ši "Kalėdinė dovana" iš Vatikano lietuviams nemaloni...

Bet gal nėra to blogo, kas neišvengia? Jau buvo spaudoje daug rašyta apie tai, kad kai kurie stovyklų klebonai šalia "dūšių išganymo" užsimojo plačiai rūpintis ir šios žemės reikalais, ypač... atsiėjimu norinčių emigruoti į Ameriką. Sako, vienoje stovykloje toks klebonas taip suvokė atestacijos, kad net NCWC atstovas grąžino jas klebonui atgal su patarimu švelniau parašyti, nes palikus taip, kaip

vėlesniam laikui po karo.

Dabar manoma, kad jau laikas pradėti statyti tą paminklą. LVS tiesioginiame Lietuvos vadavime darbe įsijungė bendrą frontą Taryboje. Bet šio fondo kūrimas į Tarybos programą neįeina, tad LVS šį uždavinį pasilieka savo specialioje veikimo srityje, kurią ji tęs bendroje tautininkų srovės organizacijos šeimoje.

J. Valaitis jau Prancūzijoje

BALFo visuomeninių reikalų skyriaus vedėjas Jonas Valaitis prieš pat Kalėdas išvyko į Europą, kaip BALFo atstovas rūpintis tremtinių imigracijos reikalais. Kadangi jo laivas plaukia į Prancūziją, tai jis pakeliui aplankys ir Prancūzijos lietuvių. Šiuo metu jis jau Prancūzijoje. Sprendžiant iš tremtinių laišku, J. Valaitis Vokietijoje esančių tremtinių nekantriai laukiamas.

buvo parašęs, nei vienas lietuvis iš tos stovyklos negalėtų patekti į Ameriką...

Galimas dalykas, kad dabar tos klebonų atestacijos arba visai išnyks, arba... priklausys nuo vokiečių kunigų. Jeigu jos išnyks, tai gerai, jeigu teks nuo vokiečių kunigų priklausyti, tai vėl visai gali būti...

RED. PASTABA. BALFo seime prel. Balkūnas skelbė, kad per katalikų organizaciją bandantieji į Ameriką atvykti tremtiniai turi pereiti per klebonų patikrinimą. Taip esąs nustatęs kan. F. Kapočius, šv. Sosto delegatas, ir BALFo pirmininkas galįs kalbėti, ką jis nori, o kan. Kapočiaus įsakymas vis vien galingsnis...

ŠEŠIOS DIENOS pasaulio politikoje

GRUODŽIO 24

Marshallo plano vykdytojas Hoffman jau pakeitė savo nuomonę apie Kiniją. Sako: "Ten tiek daug netikrumų..." Todėl kitiems metams numatyta 70 milijonų dolerių paramos programa tuo tarpu sustabdoma.

Prancūzų parlamentas priėmė mokesčių padidinimo įstatymą, kai ministeris pirmininkas pagrasino atsisakyti, jeigu įstatymas nebūtų priimtas.

Britai sudarė su Tito Jugoslavija tris sutartis, kuriomis mano apsaugoti Jugoslaviją nuo sovietinio bloko ekonominio boikoto... Tito už tai pažadėjo britams apmokėti už nusavintus jų turtus. Vakariečiai mano, kad tuo būdu jie pralaužia "Stalino frontą", bet ištikimųjų tai klausimas ar neįsis taip, kad čia... Stalinas pralaužia Marshallo frontą?

Šių Kūčių dieną karai vyksta keturiose pasaulio vietose: Kinijoje, Indonėzijoje, Palestinoje ir, pagaliau, Costa Ricai-Nicaragua valstybių tarpe.

GRUODŽIO 25

Kalba Trumanas, kalba Anglijos karalius, kalba Popiežius... Visi apie taiką. O keturi karai pasaulyje vyksta, kaip niekur nieko, nežiūrėdami Kalėdų.

Saugumo Taryba Kalėdų išvakarėse priėmė rezoliuciją, kurioje ragina Olandiją tuojau sustabdyti ginkluotus veiksmus

mas vis vien galingsnis...

Dabar, kaip matyti, tas patikrinimas per stovyklų klebonus nebegalės būti vykdomas. Žinoma, nuo NCWC centro priklausys, kaip tas reikalas bus toliau tvarkomas. Žmoniskai galvojant, regis, nuo tikrinimų anoj pusėj būtų galima ir visai atsisakyti, nes vokiečiai klebonai vis vien nieko tikra negali apie lietuvių tremtinius pasakyti. Nebent tik tyčia norėtų pakenkti, ir imtų rašyti tokias "atestacijas", kaip tas lietuvių klebonas... Jeigu jau ir praspunks į Ameriką vienas kitas ne visai "grynakraujis" katalikas, tai Bažnyčia nuo to gi nesugrius. O nervų gadinimo būty daug mažiau...

Indonėzijoje ir paleisti suimtus respublikos vadus. Rezoliucija, reikalaujanti, kad Olandų kariuomenė būtų atitraukta atgal į pirmines pozicijas, nebuvo priimta.

Kinijoje komunistai užėmė Kalganą, vieną iš šiaurinės Kinijos miestų, kurių jau taip maža liko Čiang Kai-Seko kariuomenės rankose.

GRUODŽIO 26

Kinų komunistai paskelbė sąrašą 45 Kinijos nacionalistų vadų, kuriuos skelbia "karo nusikaltėliais" ir žada karą laimėję juos teisti ir bausti. Pirmoje vietoje tame sąraše stovi, žinoma, Čiang Kai-Sekas.

Olandai Indonėzijoje vis dar žygiuoja tolyn, nežiūrėdami Saugumo Tarybos rezoliucijos. Atrodo, kad rezoliuciją vykdys tik tada, kada bus užėmę visas svarbesnes Indonėzijos pozicijas...

Walter Bedell Smith, USA ambasadorius Maskvoje, atsisveikino su Maskva ir atskrido lėktuvu į Berlyną, o iš čia taip pat lėktuvu keliaus į Washingtoną. Jis nei pats nežino, ar jis dar grįš į Maskvą.

Keli Kinijos ministeriai sakė, kad jau patarę Čiang Kai-Sekui pasitraukti iš prezidento pareigų.

GRUODŽIO 27

Palestinoje keliose vietose žydai iš lėktuvų bombardavo vietas, kuriose yra egiptiečių kariuomenės. Sako, bombos ne-

TIME TO REDUCE!

By MACKENZIE

Federalės Valdžios tarnautojų skaičius tikrai perdidelis

padarė didesnių nuostolių. Matomai, žydai dar neturi didelių bombų...

Olandai jau paleido daugumą Indonėzijos politinių vadų, kuriuos reikalavo paleisti Saugumo Taryba, bet ne visus. Respublikos prezidento ir ministro pirmininko ne tik nepaleido, bet dar išvežė į kitą salą, į slapta vietą...

GRUODŽIO 28

Prezidentas Trumanas sako, kad "kai kurie Sovietų vadai nori taikos su mumis". Kurie — Trumanas nepaminėjo. Bet nusiskundė, kad Sovietų moralė nėra moralė ir kad jiems nėra šventų sutarčių. Bet Trumanas vis tiek žada stengtis bandyti susikalbėti su tais "taikos norinčiais" vadais...

Vengrijoje areštuotas kardinolas Mindszenty, kurį komunistų valdžia kaltina, kad jis rengėsi nuversti valdžią ir spekuliuo svetimų kraštų pinigais.

Gen. Čiang Kai-Sekas pareiškė "principe" sutinkąs pasitraukti iš Kinijos prezidento pareigų. Daugelis jo paties bendradarbių jam pataria tai padaryti...

GRUODŽIO 29

Dėl Ruhr krašto kontrolės Vakarų valstybės susitarė. Sako, kad ir sovietai galėtų toje kontrolėje dalyvauti... Jeigu rimtai susitaisyti su visais. O Maskva jau paskelbė savo nuomonę: susitarimas dėl Ruhr yra Amerikos kapitalistų triumfas!

Čiang Kai-Sekas posėdžiauja su savo karo vadais ir tariasi, kad daryti — kovoti toliau, ar pasišalinti ir leisti kitiems bandyti susitaisyti, arba... pasiduoti.

LIETUVOJE SUKILIMĄ NUMALŠINO?

Gruodžio 16 per Stuttgarto radiją Vokietijoje buvo paskelbtas oficialus pranešimas iš Maskvos:

"Lietuvoje baigtas malšinti pagrindinis veikimas, kuris kenkė Sovietų teikiamai pagalbai Lietuvai atstatyti. Pagrindinės pogrindžio jėgos jau sunaikintos. Su menkais jų likučiais susitvarkys Lietuvos Komunistų partija."

Ką toks pranešimas reiškia?

Jis jau ne pirmas toks. Panašių pranešimų buvo jau ir 1945 ir 1946 metais. Bolševikių laikraščiai ir 1947 metais prasiždavo apie "banditus" Lietuvos miškuose. Dabar, 1948 metų gale, rusai dar kartą giriasi, kad jau "viskas tvarkoj". Pamatysim, kad kitais metais ir vėl jiems reiks tuo pačiu girti...

Kodėl jie dabar tokį pranešimą paskelbė? Greičiausiai todėl, kad kaip tik tuo metu po visą pasaulį nuskambėjo įspūdis iš Trofimovo nusiskundimų, kur tas bėdavojo, kad Lietuvos negalima sutvarkyti... Gal tuo pranešimu mano atitaisyti įspūdį. Bet vis vien jau niekas netiki pasakoms apie "savonariską Lietuvos prisijungimą" ir apie "dėkingumą išlaisvintojams".

Kokią jie duoda pagalbą Lietuvai?

Vienintelė ligi šiol žinoma "pagalba" Lietuvai, kurios rusai-bolševikai nesigaili, tai — enkavedistų pulkai, kurie vadinami "vietiniais" komunistams pagelbsti laikytis, gaudydami ir kišdami į kalėjimus kiekvieną, kurį įtaria, kad jis gali būti "antitarybinis". O kadangi "antitarybiniai" Lietuvoje beveik visi, tai tikrai šios pagalbos daug reikia...

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by Ohio Lithuanian Publishing Co. 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada .. \$4.00 Elsewhere .. \$4.50

Entered at Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

ŠIOJE ŠALYJE

LAURENCE DUGGAN, apie kurio tariamą nusizudymą buvo rašyta prieš Kalėdas, kaip dabar visi sako, buvęs visai nekaltas šnipinėjimo istorijoje. Taip pat nėra jokių įrodymų, kad jis būtų tyčia nusizudęs. Dabar lieka du spėjimai dėl jo mirties: arba tai buvo tikrai nelaimingas atsitikimas, kaip tvirtina jo tėvas, arba jis išstumtas pro langą... Tą galėjęs padaryti komunistų pasiūstas žudikas, tikslu apsisaugoti nuo Duggano, gal būt, jiems pavojingo paliudijimo.

562 KOMUNISTŲ organizacijos veikia šioje šalyje. Jos leidžia 190 laikraščius! Tą paskelbė Un-American Activities komitetas.

DVIDESIMTS CIO unių dar yra komunistų vadovaujamoms arba stipriai jų įtakoje. Tryliką žymių unių vadų yra dar toki, kurie laikosi Maskvos linijos.

VALSTYBĖS Sekr. Marshall šiomis dienomis išsėina iš ligoninės, kur jis buvo po operacijos. Bet dar kurį laiką turės būti namie ir negalės eiti pareigų.

PREZ. TRUMANAS, tikėdamasis, kad Marshall netrukus vėl galės stoti į darbą po ligos, esąs nusistatęs nedaryti jokių pakeitimų State Departmente.

SUMNER WELLES, buvęs Valstybės sekretoriaus pavaduotojas, o paskutiniu laiku — politinis kolumnistas, 65 metų amžiaus, per Kalėdas buvo rastas lauke netoli nuo savo namų beveik sušalęs. Matomai, jis išėjo pasivaikščioti ir netikėtai jį užklupo širdies ataka. Atrodo, kad jis išgulėjo sniege apie 4 valandas. Nušalo rankų ir kojų pirštus. Nuvežtas į ligoninę. Jo sveikatos padėtis pavojinga.

Sumner Welles 1940 metais Amerikos vardu pasmerkė sovietų smurtą prieš Lietuvą ir kitas Pabaltijo tautas ir nustatė, kad USA to smurto nepripažįsta, ko Washingtonas laikosi ir po šiai dienai.

CIO IR BRITŲ darbininkų unijos žada šaukti sausio mėnesį bendrą atstovų susirinkimą Londone. Tarsis suvienyti nekomunistinių darbininkų unijų veikimą. Galimas dalykas, kad nutars išstoti iš Pasaulinės Profesinių Sąjungų Federacijos, kurioje per daug įtakos turi komunistai.

INTERNATIONAL Ladies Garment Darbininkų Unija jau paruošė programą, kaip turėtų būti pakeistas Taft-Hartley įstatymas. Ši unija priklauso į AFL. Programoje numatoma, kad būtų galima grįžti prie 1946 metų įstatymo, vadinamo Employment Act of 1946.

ZINOVAI sako, kad 1949 metais šioje šalyje nebus jokio mėsos trūkumo ir mėsa bus pigesnė.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

PITTSBURGO IR APYLINKŲ LIETUVIŲ DRAUGIOMIS

Pittsburgho ir apylinkės lietuvių draugijų metinis suvažiavimas įvyksta sausio 30 d., 3 val. po pietų, Lietuvių Piliečių salėje, 1723 Jane St., South Side, Pittsburgh.

Siame draugijų suvažiavime bus svarstomas prisirengimas Lietuvos Nepriklausomybės 31 metų sukaktuvių iškilmingam minėjimui. Bus išklausa A. L. Tarybos Pittsburgho skyriaus praestų metų veikimo raportai; bus rinkimas Tarybos narių ateinančioms metams; bus svarstoma lietuvių tremtinių atitraukimo ir jiems pagalbos teikimo reikalai.

Nepamirškite, gerbiamieji, kad Lietuvos laisvinimo darbas reikalauja daug lėšų ir tas lėšas sudeda tos Amerikos lietuvių organizacijos ir tie Amerikos lietuviai, kurie myli ir gerbia laisvę, patys tiki Lietuvos išlaisvinimui ir linki kad mūsų gimtasis kraštas greičiau pasiluosuotų iš žiaurių rusų bolševikų priespaudos.

Todėl prašome aptarti lėšų sukėlimo reikalą ir skirti iš savo išdaro auką, kurių jūsų įgaliojimai atstovai gauti įteikti Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo šventėje, tuo prisidėdami savo dalimi prie didžiojo Lietuvos laisvinimo darbo.

Rinkdami atstovus į metinį draugijų suvažiavimą, malonėkit rinkti po vieną atstovą nuo draugijos ir po vieną atstovą nuo kiekvienos dešimties narių.

A. L. T. Pittsburgho Skyriaus valdyba:
Pirm. A. Paleckis,
Sėkr. S. Bakanas,
Izd. J. Grėbliūnas.

MIESTO VALDYBOS BIUDŽETAS \$33,588,000

Kaip darbininkų algos, kaip pragyvenimo kainos taip ir miestų operavimo kaštai didėja. Štai Pittsburgho miesto savivaldybė 1949 metams savo biudžetą nustatė \$33,588,000 — aukščiausią, koks kada buvo miesto istorijoje; virš dviejų milijonų didesnis, negu 1948 metų biudžetas.

Padidėjęs biudžetas apima algų pakėlimus miesto savivaldybės tarnautojų.

Prie to, numatyta paskirti didėjančiam miestui dar 100 naujų policininkų.

Raudonieji pralaimėjo. Dideliam CIO United Electric unijos lokale 601, kuris apima Westinghouse Electric Co. darbininkus, valdybos rinkimus laimėjo anti-komunistinis blokas su Phil Conahan, kandidatu į pirmininkus. Tame lokale priklauso apie 14,000 darbininkų.

Tuomi kad ir dalinai pradėta laužyti komunistų ir jų šalininkų įtaką elektros industrijos darbininkų unijoje.

SELPIAMŲJŲ PADAUGĖJO. Paskutinę gruodžio savaitę pašalpas ir bedarbės atlyginimus reikalaujančių skaičius padaugėjo, pasiekė 300,597 asmenis.

DARBAI SVYRUOJA

Pittsburgho srityje per porą mėnesių prieš Kalėdas į darbus paimta apie 5,000 darbininkų daugiau, tačiau tie darbai buvo tik sezoniniai. Po švenčių apie 4,000 tų darbininkų bus paleista.

Iš industrijų praneša, kad pradžioje metų joms bus reikalinga apie 3,000 darbininkų daugiau.

Pittsburgho srityje lapkričio 1 d. samdytų darbininkų skaičius siekė 766,700. Apie sausio pradžią tikima tas skaičius sumažės iki 762,600.

Tas darbininkų skaičius apima Allegheny ir Beaver apskrities ir dalį Westmoreland apskrities.

PRITEISĖ \$500,000 ATLYGINIMŲ

Jones & Laughlin Corp., didelė Pittsburgho plieno išdirbystė, teismo priteista mokėti apie \$500,000 atlyginimų už mirtis 21 asmenis, kurie buvo užmušti šešeri metalo anksčiau nuslinkus uoloms ant autobuso ant kelio, kuris eina per tos korporacijos žemę prie Aliquippa, Pa.

PRITAIKO DŪMŲ KONTROLĖ VISAM ALLEGHENY

Pittsburgho miestui pradėjus antrą dūmų kontroliavimo žiemą, panašus planas gaminama ir visam Allegheny apskrityiui.

Darbas eina labai lėtai, kadangi reikalinga prisitaikyti visokioms kliūtims, o dirbtuvės, geležinkeliai ir paprastai gyvenvietės, kurių sveikatai tas taikoma, nelabai stengiasi kooperuoti.

DONORA BUTŲ DAR DAUGIAU NUKENTĖJUS

Iš susirgusių nuo apnuodyto oro spalio 29 d., Donoroje prieš Kalėdas mirė dar vienas gyventojas, kas sudarė mirusių skaičių 21.

Dr. C. A. Mills, iš Cincinnati Universiteto, kuris savo ruožtu veda tyrimus tos nelaimės, tikrina, kad jeigu dar ilgiau tada būtų užsiterus migla, kurią nuodingos dirbtuvių dujos atnėšė ir užnešė tą nelaimę, Donoroj būtų mirę ne 20, bet keli šimtai ar tukstančiai, ir tukstančiai būtų buvę sargdinti.

Dr. Mills tikrina, kad ir taip tas užnuodytas oras palietė apie 5,000 iš 13,500 to industrinio miestelio gyventojų.

Kaip jau buvo pranešta, greita privatinis tyrimų tos nelaimės, kurie vedami moksliais tikslais, tyrinėja dar federalės valdžios, valstijos valdžios ir apskrities komisijos.

Jų tyrinėjimai, priimti biurokratinio būdu, užsities labai ilgai. Jeigu tuo laikotarpiu nebus įvesta jokių draudimų dirbtuvėms leisti į orą nuodingas dujas, atsitiks kitam tokiam rūkų apgaubimui šio miesto, gali žūti dar daugiau žmonių.

ALLEGHENY apskrityje per pirmas 10 mėnesių 1948 metais trafiko nelaimėse žuvo 165 asmenų.

Visoje Pensylvanijoje per tą laikotarpį trafike žuvo 1276 asmenų, 1947 metais per tiek pat laiko žuvusių skaičius buvo 1246.

Detroit, Mich., Naujienos

LVS 6-to skyriaus, Detroit, veikėjų grupė peržiūri savo kelių metų rašytus laiškus kongresmanams, senatoriams ir kitiems pareigūnams Lietuvos klausimais. Stovi, iš kairės: J. Kripas, Aug. Rinkunas (dabar pirmininkas), A. Kižis ir Dr. J. Sims. Sėdi, iš kairės: Dr. Eugenia Gurskis, Adele Mase, Stefania Č. Douvan, Helen Rauby ir Marija Sims.

LIETUVAI IR LIETUVIAMS

TRUMPA LVS 6-TO SKYRIAUS ISTORIJA

Birželio 7-8, 1941 m. susiorganizavo Lietuvai Vaduoti Sąjungą Juozo Bachuno rezorte, Tabor Farm, Sodus, Mich., kur dalyvavo ir Detroito atstovai.

Po to didesnę lietuvių kolonijose susiorganizavo LVS skyriai, iš viso šešiolika. Detroito skyrius buvo suorganizuotas rugsejo 3 d., 1942 m.

Lapkr. 1 d., 1942 m., LVS 6 skyrius surengė pirmas prakalbas Lietuvai salėje, kur kalbėjo a. a. Lietuvos prezidentas A. Smetona. Jo atsilankymas sutraukė salėn didelę lietuvių minią, kuri jį iškilmingai pasitiko. Prieš prakalbą, šv. Antano parapijos klebonas kun. I. Boreišis iškilmingai priėmė prezidentą bažnyčioje. Aukšti policijos valdininkai kelionėje iš miesto į bažnyčią ir salę buvo palydovais ir tvarkytojais.

1943 m., skyrius padėjo sukelkti Detroito \$501 knygos "Timeless Lithuania" išleidimui. Tais pat metais paskyrė \$31 iš savo išdaro pasiūti maisto Kūno šventėms tremtiniams Europon. Ši pagalba buvo tiesiai ir toliau taip, kad 1947 m. buvo jau pasiūta 100 siuntinių už virš \$500, o 1948 m. apie 30 siuntinių už virš \$200.

1944 metais LVS 6-to skyriaus nariai buvo daug darbo renkant milijoną parąšų po peticiją prez. F. D. Rooseveltui, prašant apginti Lietuvos Nepriklausomybę. Ta rezoliucija priėmė įvykęs tautinės srovės seimas vasario 4-5 d., 1944 metais. Skyriaus narė Ona Vilkinė surinko virš 7000 parąšų. Buvo gera propaganda už Lietuvą renkant parąšus iš ne lietuvių amerikiečių, kurie net su gražiais palinkėjimais pasirašydavo.

Rezoliucija su milijonu parąšų buvo nuvežta į Amerikos Lietuvių Misijos suvažiavimą Washingtono kovo 23 d., 1945 m., ir ją prezidentui Rooseveltui įteikė Lietuvių Karių Motinų Komitetas, pirmininkaujant Chicagojei Onai Biežienei. Po to, prezidento žmona Rooseveltienė priėmė Lietuvų Moterų komitetą Baltajame Name.

LVS 6 skyriaus delegacija Washingtono tada buvo tokia: Dr. J. Jonikaitis, Dr. Jonas Sims, Juozas Smailis, Viktoras Petriks, J. Kripas, Marija Sims, Malvina Smailienė, Ona Vilkinė, Stefania Douvan, Helen Rauby, Margareta Petriks ir Petronėlė Demonienė.

LVS 6 skyrius prisidėjo ir prie kultūrinio darbo. Surengė daug draugiškų sueigų bei išvažiavimų, kelias dideles rakalbas ir koncertus. Atvykus iš Europos Lietuvos artistai m. s. jie buvo pakviesti čia koncertuoti, dalyvavo: Birutė Smetonienė, pianistė, Alena Petrokaitė, teatro artistė; Zofija Ado-

maitienė, Apolonija Augustinavičienė ir Pranas Neimanas — dainininkai solistai.

1945 m. liepos 15 d. skyrius nutarė suorganizuoti lietuvių radijo valandą Detroito. Skyriaus komisijos darbą vėliau perėmė tam tikslui susiorganizavę Lietuvų Balso radijo klubas, kurio vadovybėje programos tebevykdomos iki šiai dienai.

LVS skyriaus nariai, o ypač moterų grupelė, lietuvių vardu gerai atsižymėjo karo bonų išpardavime 5 milijonų dolerių vajuje.

Politiniam darbe, LVS skyrius ir tūli jo veikėjai yra parašę daug laišku Amerikos Kongreso nariams ir kitiems pareigūnams, ginant Lietuvos ir lietuvių reikalus.

LVS 6 skyrius, ateityje dalyvaudamas bendruose darbuose su A. L. Taryba, yra pasiryžęs ir toliau darbuotis Detroito lietuvių tarpe, rengdams draugiškų ir kultūrinių sueigų ir koncertų. Skyriaus nariai vengia partinių kovų, o vietoje to, stengiasi vadovauti bendrųjų tautos reikalų rūpinimui ir geru lietuvių sugyvenimu savo tarpe. Tuo jie vadovausis ir ateityje.

J. K.

ZENGIANT Į NAUJUS METUS

Zengiant į Naujus 1949 Metus, noriu palinkėti DIRVOS leidėjams, bendradarbiams ir vienminčiams skaitytojams gražios ir skaisčios ateities. Lai Naujieji Metai visiems atneša netikėto džiaugsmo ir taip reiki sutinkamos laimės. Kad mūsų visų troškimai bent iš dalies išsipildytų!

MANO NAUJŲ METŲ REZOLIUCIJA

Nežinau ar galiu tokią rezoliuciją pareikšti, kokios širdis šiandien trokšta. Gal būtų geriau tik palinkėti sau, kad kreistina rezoliucija išsipildytų, kad jai kas nors neužmirstų kelio. O ji yra tokia: Kad per ateinančius metus dar Tėvynės Mėle pasistiprinus, galėčiau ir išleisčiau darbuotis pavergtos Tėvynės laisvinimui ir jos išlaikytų žmonių gelbėjimui. Taip pat palinkėti sau, kad ši daroma rezoliucija nepasikeistų, kol Tėvynė nebus laisva ir jos žmonės nebus aprūpinti. Su meile Tautos ir žmonijos širdyje, žengiu į Naujus Metus, žengiu ir su didele viltimi, kad per 1949 metus daug kas pasieks ir daug kas pagerės.

KALĖDŲ SENELIS APDOVANOJO DP

Malonus Kalėdų Senelis apdovanojo pirmuosius, neseniai atvykusius iš Vokietijos lietuvius — Matą ir Elžbietą Baukus — gražia dukryte, kuriai vardas dar nepaskirtas. Kai mynai dabar daro visokias išvadas. Vieni siūlo vežti ją į sostinę Washingtoną krikštyti, kiti gailisi, kad ne berniukas, sakdami, kad jei būtų berniukas, tai tikriausia beveik priverstų tėvus duoti vardą buvusio Amerikos prezidento George Washington. Tai nėra baisios tokia Kalėdų Senelio dova-

na buvusiems DP. O aš sakau, kad būtų ne pro šalį duoti dukrytei vardą Bessie Ross, kuri pasiūvo pirmutinę Amerikos vėliavą. Gal mane išbars lietuvių patriotai, kad nesiūlau Birutės ar Romutės ir dar kitokio vardo, bet aš spriuos, kad lietuvių grįždami į laisvą tėvynę, vis dėlto turėtų parsivežti amerikoniškų dovanų Lietuvos istorijai papildyti.

Baukai atsivežė iš Lietuvos berniuką ir dukrytę. Naujagimėms sveikata prižiūri Dr. Eugenia Gurskaitė.

ISVYKSTA Į FLORIDĄ APSIGYVENTI

Kazys ir Ona Vilka parduėčia savo nekilnojamą turtą ir išvyksta į šiltą Floridą, kur jau anksčiau yra apsigyvenę jų sūnus Dr. Stasys Vilkas.

Vilkai apleidžia Detroitą ne iš didelio noro, o dėl K. Vilko sveikatos. K. Vilkas susirgo prieš devesius metus ir buvo priverstas parduoti savo gasolino biznį. Nuo to laiko, nors ir nedirbo, jo sveikata nepagerėjo. Vilkai yra geri lietuviai, ypač Ona Vilkinė daug yra pasidarbavusi lietuvių reikaluose. Kai buvo renkami milijonai parąšų Prez. Rooseveltui dėl Lietuvos išlaisvinimo, Ona Vilkinė pati viena čia surinko kelis tukstančius parąšų ir, kaip kario motina, dalyvavo Washingtono parąšų įteikime.

Linkime Vilkas laimingai įsikurti gražioje Floridoje.

LANKĖSI LAURINAVIČIUS

Kalėdų proga buvo atvykęs iš Lansing, Mich., inž. Martynas Laurinavičius. Šventės praleido pas savo sesutę ir brolių. Aplankė ir pažįstamus.

RADIJO KLUBO SIUNTOS

Man tremtiniai rašo iš Vokietijos, kad jiems dovano atsiuntę American Lithuanian Voice, Inc., iš Detroito, Džiu-gu patirtį, kad ir lietuvių radijo klubas prisideda prie tremtinių sėpmo.

M. Sims.

SVENČIŲ METU ŽUVO 377 ŽMONĖS

Per dvi Kalėdų šventės dienas visoje šalyje, kaip Nacionalės Saugumo Taryba surinko žinias, žuvo 377 asmenys.

Trafiko nelaimėse užmušta 267, kiti 110 žuvo nuo įvairių smulkių nelaimių, iš jų 32 sudegę gaisruose.

Mirtys nuo visokių nelaimių 1948 metų bėgyje, kaip praneša Metropolitan Life Insurance Co., pasiekė 99,000 — 600 mažiau, negu 1947 metais.

Didžiausias nelaimingų mirčių skaičius 1948 metais buvo namuose — žuvo 34,000. Automobilų nelaimėse sutiko mirčių 32,700 asmenų. Kitos mirtys buvo: prigerimai, šaudomi ginklai ir šiaip įvairios smulkios priežastys. Čia neįskaitomos mirtys nuo ligų ir senatvės.

KAS platina Dirvą — tas platina anšvietą.

A. a. BARBORA KASMAUSKIENE

Kūčių dienos rytą gavau iš mėlo bičiulio Jono Kasmausko, iš Boston, Mass., laišką, kuriuo jis keliais žodžiais pranešė, kad, trumpai sirgusi, mirė jo brangi žmona, Barbora Kasmauskiene. Skaudus smūgis jo artimiesiems ir liūdna žinia visiems lietuviams! Juk a. a. Kasmauskiene visi mylėjome ir gerbėme.

Nebeteko šimet Kasmauskaus švęsti Išganytojo pasaulin atėjimo šventės: vietoje šventiškos nuotaikos jų namus aplankė gedulas. Kalėdinius linkėjimus pakeitė užuojautos žodžiai.

Barboros Kasmauskiene jau nebėra. Bet yra vienas naujas kapas, liūdnei mums primenantis, kad šeimininkė namų, kuriems ji teikė tiek daug malonios šilumos, jau baigė šios žemės kelionę. Ji mirė toli nuo savo gimtojo krašto, nuo jos mylimųjų žemaičių. Tačiau didmiesčio šviesos, kurių atspindyje jai ilgą laiką teko gyventi, iki pat mirties nepajėgė slopinti jos širdies lietuviško ritmo. Iki pat mirties ji išliko tokia tauri ir gryna žemaitė, kokia ji buvo prieš 40 metų, vos atvykusi į šią didžią šalį.

Prieš naujai supiltą kapą mes pagarbiai lenkiame savo galvas ir šluostome ašaras, kurių išspaudė gailėsis, kad tokia šviesi esybė mums tarė amžiną sudiev.

Julius Smetona.

Aukos Amerikos Lietuvių Tarybai

Pastaru laiku į ALT Centrinį Izdą yra įplaukusios šios sumos-aukos:

J. J. Čižauskas, Westville, Ill.	\$8.50
Los Angeles ALT skyrius (B. Starkienė)	8.00
Francis G. Tumasas, Quebec, Kanada	10.00
Akron, Ohio, ALT skyrius (A. Zdanis)	76.00
Parduvėta Knygų Liet. Moterų Piliečių Lyga, Chicago, Ill.	31.50
Gauta už knygas Milleris ir Petraitis) Cleveland ALT skyrius (J. Kuzas)	14.62
M. Micuta, Coos Bay, Oregon	150.00
Peter J. Gaugis, Crescent City, Cal.	50.00
Zarasiškių Klubas, Cicero, Ill. (J. Tarulis)	1.00
LRKSA Conn. apskritis (A. J. Aleksis)	10.00
K. J. Kodis, DaDnville, Ill. (per Naujienas)	8.00
J. Maskalimas, Chicago, Ill. (už knygą)	3.50
Liet. Rėmėjų Sąjunga, New Britain, Conn. (L. Poškus)	50.00
ALRK Darbininkų S-gos Conn. aps. (Aleksis)	25.00
Conn. valst. birž. 6 d. draugijų konferencija (M. Jokubaitė)	70.00
ALRK Darbininkų S-ga, Waterbury, Conn. (A. J. Aleksis)	25.00
Chicago Liet. Taryba (Izd. Valonis)	1,500.00
Lithuanian Relief Comm., Hartford, Conn. (J. Leonaitis)	150.00
Viso	\$2,181.12

Visiems aukotojams reikiame kuo nuosirdžiausią padėką. Prašome ir ateityje nepamiršti Lietuvos gelbėjimo reikalų. Aukos siųsti šiuo adresu: Lithuanian American Council 1739 So. Halsted Street Chicago 3, Illinois.

ALT. Vykd. Komitetas.

MIRTINA KOVA KRAUTUVEJE

Gruodžio 24, Barbortone, Akrono priemiestyje, du policininkai užklupo plėšiką, kuris norėjo apiplėšti Kroger maisto krautuvę vakare, po didelio tos dienos biznio. Atkaklus plėšikas susisaudyme buvo nušautas, bet ir jis nušovė vieną policininką.

Patirta, kad tas plėšikas pajėgo iš Peninsula, mažo miestelio tarp Akrono ir Clevelando, Goldewski pavardė, 31 metų amžiaus.

DIRVOS SKAITYTOJŲ AUKOS

mūsų skaitytojų atsiųstos prieš Kalėdas, paremti DIRVOS siuntinėjimui tremtiniams į Europą:

V. Selickas, Cleveland, O.	2.00
Dr. S. T. Tamošaitis	2.00
Markewitz, Cleveland	0.25
M. Kudzius, Cleveland	0.25
Saldauskas, Cleveland	2.00
K. Krauciūnas, Bronx, N. Y.	1.00
K. Zodeiko, Philadelphia, Pa.	2.00
M. Skukauskas, Cleveland	0.50
J. Kripas, Ann Arbor, Mich. (antrą kartą)	2.00
Justin Penkus, Lawrence, Mass.	1.00
Mrs. Nell Keseros, Mansfield, Ohio.	1.00
J. Kasinskis, Ansonia, Conn.	1.00
Paulina Civenė, Holyoke, Mass.	1.00
S. Wisnefski, Staten Island, N. Y.	1.00
Dr. J. Balys, Bloomington, Ind.	1.00
V. Cipijauskas, Great Neck, N. Y.	1.00
Grigas, Rochester, N. Y.	1.00
Cerniauskas, Kingston, Mich.	5.00
A. Rinkunas, Detroit, Mich.	1.00
P. Kazlauskas, Detroit, Mich.	1.00
Steponaitis, Detroit	1.00
E. Janušis, Detroit	2.00
A. Padegimas, Cleveland	2.00
Jos. Vilda, Cleveland	1.00
P. Zuras, Cleveland	2.00
Mary Dillon, Kewanee, Ill.	1.00
J. Lukšis, Hamtramck, Mich.	1.00
Dovidavičius, Cleveland	2.00
Jubeck Jos., Cleveland	2.00
Puskunigis J., Cleveland	1.00
O. Chaplinskienė, Ansonia, Conn.	2.00
A. Smigels, Parma, O.	1.00
N. Augustine, Cleveland	1.00
O. Mihelich, Cleveland	3.00
P. W. Urban, Cleveland	1.00
T. Cirkelis, Brooklyn, N. Y.	1.00
L. Radwill, K. Tumosa, E. St. Louis, Ill.	2.00
J. Rogers, Kansas City	1.00
W. B. Prank, Yakima, Wash.	2.00
Mary Jokubaitis	1.00
P. Balkus, Detroit	2.00
Anna Davidonis, Philadelphia, Pa.	2.00
A. Podelaucis, Gardiner, Mass.	1.00
P. Wilkas, Cleveland	1.00
J. Valaitis, Detroit	3.00
J. Vilcinskis, Cleveland	2.00
A. Zdanis, Bedford, O.	2.00
J. Meichis, Seeburg, Pa.	1.00
J. Salkauskas, Moundsville, W. Va.	2.00
Mrs. A. Jonish, Detroit	1.00
J. Mason, Pasadena, Cal.	1.00
J. Klimavičius, Dover-Foxcroft, Me.	1.00
V. Markuzas, Detroit	2.00
K. Arlauskienė, Philadelphia, Pa.	1.00

KAS DAUGIAU? Tremtiniai DIRVOS siuntimas sudaro mums didelius kaštus, kadangi kas savaitę siunčiame po kelis šimtus egzempliorių. Tą padaryti galime tik su Jūsų, gerbiami skaitytojai, parama ir prisidėjimu.

Sigsdami savo prenumeratą kiekvienas pasistengkite pridėti savo auką ir mūsų nelaimingų tremtinių aprūpinimui DIRVĄ. Jie seka DIRVĄ, jie mato čia skelbiamus aukotojų vardus ir už tai yra Jums dėkingi.

Savo auką siųskite: DIRVA 6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio.

Aukos BALFui lapkričio mėnesį

BALFo centras praneša, kad per lapkričio mėnesį į BALFą yra suplaukę aukų \$7,126.17.

Aukotojai "šimtininkai": Cincinnati arkivyskupas John T. McNicholas — \$500; kun. M. A. Vitkus, St. Louis, Mo. — \$250; Joseph Schabacker, Haverstown, Pa. — \$100. Beveik prie "šimtininkų" priklauso ir kun. J. Čižauskas, Detroit, Mich. — \$80.

Nebus laimės, jei mūsų tautiečiai tebekentė! Aukos siųskite: ULRFA — 105 Grand St. Brooklyn 11, N. Y.

Geriausias

LIETUVIŲ

Paveiksluotas

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 meta.

Insteigtois Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th Street

Philadelphia 6, Pa.

Žurnalas

NAUJIENOS

3

Tarp Nemuno ir Reino

Gyvenimo sukurta apysaka

B. T. Dirmeikis

II. SUGRĮŽIMO BELAUKIANT

2. Ant mažos politikos didžiųjų laiptų

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Vieną dieną gaunu ir aš ministerio Škirpos kvietimą atvykti pas jį — į Achenbacherstr. 1, nustatytą dieną ir valandą. Ta diena buvo lapkričio 17 (1940 metais).

Atvykęs pamačiau, kad čia bus kaž koks "rinktinių žmonių" susirinkimas. Kai ratu susėdome didelėje salėje, suskaičiau 19 galvų — Škirpa, Galvanauskas, Vailokaitis, Skipitis, Karvelis, Alantas, Maceina, Yla, Ancevičius, Jurkunas, Našlunas, Pyragius, Matulevičius, Brunius, Puodžius, Raila, Valiukėnas, Čiuberkis ir Dirmeikis.

Posėdį pradėjo ir užbaigė pats Škirpa. Jis ilgame pranešime — užtrukusiame virš valandos — plačiai ir smulkiai išdėstė bendrą politinę padėtį, priminė Lietuvos nelaimę, pabandė atspėti ateitį ir patiekė savo nuomonę ir planą, kaip jis mano mus įjungti į Lietuvos laisvinimo politinį darbą.

Iš visos Škirpos kalbos buvo lengva suprasti, kad jo numatyta organizacija, kurią jis pavadinė AKTYVISTŲ FRONTU — stipriai atsiidoda "vokiška drausmė". Žinoma, ta visa išorinė organizacijos pusė mums nebuvo svarbi. Manau, kad ir pats Škirpa ją įvilko į tokius rubus tik tam, kad galėtų lengviau atsiekti pagrindinio tikslo. O tas jo ir mūsų visų tikslas buvo: dalyvauti vienaip ar kitaip įvykiuose, kurie apims ir Lietuvos klausimus. Visi gerai supratome, kad tas mūsų dalyvavimas gali būti patalpinamas su pasididžiavimu musės ant jaučio ragų... "Ir aš ariu..." Bet kitokios išeities anuo laiku nebuvo.

Politika būtų lengviausias daktas pasaulyje, jei tie, kuriems reikia ja užsiimti, galėtų kalbėti ir daryti taip, kaip jų širdis, protas ir sąžinė reikalauja. Bet visa didžioji politikos našta yra tame, kad politiko žmogui reikia dažnai pasislėpti už veidmainingų žodžių, reikia pamiršti savo sąžinę ir įsivilkti į tokius rubus, kurie netinka nei tavo skoniui nei tavo ugui.

Ir mums, tur but, visiems nebuvo prie širdies Škirpos pasiūlytas sumanymas sudaryti AKTYVISTŲ FRONTĄ su tokiais svetimų minčių priemonėmis. Diskusijose vienas kitas pamėgė nusiurbėti Škirpos mintimis. Bet iš esmės niekas Škirpos plano neginčijo, ir visi mažiau ar daugiau jam pritarė...

Mums, tautininkams, nepatiko Škirpos kartų, griežti ir smerkiantieji atsiliepimai tiek prezidento Smetonos, tiek ir jo valdžios adresu. Ir jau pirmame steigiamame Aktyvistų Fronto posėdyje mes priminėme, kad Škirpos planas vienybei įgyvendinti nesiderina su jo tokiais drausiais pakaltinimais, metamais tautininkų žmonėms. Vėliau iš privačių pasikalbėjimų su K. Škirpa galėjome suprasti, kad jis piktai kalba apie prezidentą Smetoną ne iš įsitikinimo, o tik iš reikalo įsigyti pas vokiečius didesnio pasitikėjimo ir palankumo... kad galėtų sėkmingiau vykdyti savo planą.

Nežinau, ar tikrai Škirpa laimėjo vokiečių palankumą, prisistatydamas jiems kaip šalininkas griežto režimo ir Hitlerio mokslo paremtos santvarkos. Viena tik aišku, kad tada, norint kaip nors prisiglausti prie vokiečių politikos, negalėjo rasti vietos joks politikas su demokratiniais nusistatymais. Ir Škirpai reikėjo kalbėti taip, kaip vokiečiai pageidavo: kitaip jam nebūtų buvę leista nei kurti Aktyvistų Frontą, nei vystyti kitokios veiklos...

Tą reikala mes visi gerai supratome ir todėl nesunkiai atskyrėme Škirpos vėloje tai, kas skirta vokiečiams, nuo to, kas daroma Lietuvos reikalui.

Tiesa, man asmeniškai dažnai atrodė, kad Škirpa persistengia savo noru pasirodyti prieš vokiečius "šventesnis už popiežių". Ir tą savo šventumą jis išskeldavo per panieką ir nuolatinis kaltinimus buvusiam Lietuvos režimui ir vadovaujantiems asmenims. Jis perdėjo net iki tiek, kad pavadė Railai parašyti brošiūrą, kurioje būtų iškritikuotas, išniekintas ir pažemintas ne tik A. Smetonos režimas, bet ir visi ankstyvesnieji režimai. Raila tokią brošiūrą ir parašė.

Parašė labai gražiai... įdomiai, bet... per daug piktai ir per daug pataikiniškai. Joje jis perdavė Lietuvą, kaip partijų grobį, o vadovavusius asmenis pristatė kaip trumparegius, istorijos nesuprantančius ir net savanaudžius... Škirpa norėjo tą brošiūrą išleisti Aktyvistų Frontu vardu.

Nežinau, kokių tikslų vieną dieną jis man padavė tos brošiūros nuorašą ir paprašė, kad aš ją paskaityčiau. Paskaitęs grąžinau, bet pridėjau savo pastabas, aiškiai pasisakydamas, kad pirmiausia reikia būti labai sąžiningu, kad galėtum apie Lietuvą rašyti taip, kaip brošiūroje

parašyta, o paskui — reikia būti aiškiu Lietuvos priešu, kad galėtum ją išleisti.

Ta brošiūra taip ir pasiliko Škirpos archyve. Be kelių žmonių jos niekas daugiau nematė. Ir gerai, kad nematė... Spėjau, kad pats Škirpa priešo išvados, jog Lietuvai nereikia tokių "aukštų kainų".

Kaip lapkričio 17 vidurnaktį skirstėmės iš Škirpos buto ir skirstėmės kaip "naujieji aktyvistai", tuo laiku dar negalėjome atspėti, ką darys Škirpa tos organizacijos vardu.

Po to mes buvome vieną ar du kartu Škirpos pakviesti "pasitarimams", bet tik pasitarimams... Musų nuomonė Škirpai nebuvo reikalinga, ir jis jos nesiklausė. Bet ką darė, darė musų visų vardu ir tikėjosi geriausiai darąs.

Rodos, ilgai niekas dėl to neprotestavome: ką gi — Škirpa skaitėsi Frontu vadu, o ką vadas daro — viskas turi būti gerai. Tik vėliau, kai jau artėjo 1941 metų birželio 22 diena, tada ir Karvelis, ir Galvanauskas ir Skipitis ir dar kai kas pradėjo daugiau įdomautis Škirpos politika, vedama Frontu vardu.

Tada atsirado ir nesantaikos tarp Škirpos ir kitų... Bet kadangi visi vadaai tiki savo neklaidingumu, tai ir Aktyvistų Frontu vadas laikė savo politiką išmintingiausia ir nekeičiama. Už tai taip ir atsitiko, kad jis pasiliko vienas.

Iš visus kitus jis žiūrėjo, kaip į "juodadarbius", su niekėno nuomone nesiskaitė ir vienus laikė per jaunus politikos darbu, kitus — per senus... Tad nieko nuostabaus, jei 1941 metais birželio 22 dieną Škirpa galėjo visiems atsakyti Švento Jono Krikštytojo žodžiais iš Mato evangelijos: "...Kas tu esi — klausinėjo žydai, — Kristus, Elijas ar pranašas? — Aš esu niekas kitas, kaip balsas, šaukiantis tyruose, — atsakinėjo jiems šv. Jonas".

Vėliau tikrai pasirodė, kad Škirpos balsas buvo balsas tyruose...

Nusikalsčiau teisybei, jei pasakyčiau, kad Škirpos užmanymai Lietuvos laisvinimo reikalui buvo nereikalingi. Iš vėlesnių Škirpos aprašymų, kuriuos jis paskelbė DIRVOJE ir tremtinių spaudoje Vokietijoje, man tik dabar paaiškėjo, kad ir pats Škirpa labai mažai tesitikėjo iš vokiečių. Pasirodo, jis tik vaidino tą savo didelį entuziazmą, manydamas, kad tuo įsigys vokiečių pasitikėjimą.

Bet anuo metu mes neturėjome jokio pagrindo prileisti, kad Škirpos entuziazmas nėra nuosirdus: jis su tokiu įkarščiu, su tokia drąsa ir pasitikėjimu metėsi į politinį darbą, jog mums beliko tik "patraukti pečius", reikšmingai painginti ir kartais nusišypsoti...

Už tai pats Škirpa su Aktyvistų Frontu iškabaėjo ir kalbėjo Lietuvos reikalais taip, tarsi jis nieko nebūtų girdėjęs apie vokiečių skelbimus, jog Lietuva ir kiti Baltijos kraštai tėra tik mėšlas vokiškai žemei tręšti.

Mes, to "Fronto" nariai...ėjome atbuli, be entuziazmo, be rimtos vilties. Ėjome ir linkėjome galvas maždaug taip, kaip žmogus perkdamas lioterijos bilietą stambiam išlošimui. Tuo, žinoma, aš nenoriu pasakyti, kad mes "eiliniai" buvome gudresni už vadus. Ne. Bet mes, stovėdami ant "mažesnių laiptų", galėjome šalia proto pasilaikyti dar ir sveiką nujautimą, jokiomis asmeniškomis didybėmis nepažeistą. Iš šalies mums buvo lengviau nujauti vokiečių norą, negu jį pažinti per diplomatinis akinius.

Benjaminas Franklin yra palikęs gerą pamoką politikos žmonėms viename laiške, kurį jis parašė panelei Mary Stevenson. "Nesistengkite, — rašė jai Franklinas, — būti entuzijastė. Tiesa, entuzijastai turi įsivaizduoti malonumo ir džiaugsmo. Bet visos tos jų džiaugsmas dažnai buna sugriautas jų įsivaizduotų sunkių peryvenimų. Pasilikite gera mergaitė ir gerumu remkite savo viltį ir laimę ir ateitį... žmonėms, kurie turi gerą įgimtą nujautimą, nereikia proto savo elgesiu nustatyti. O tiems, kurie turi protą, nereikia entuzijazmo".

Žiūrėkite, kaip teisingai mus Franklinas pamoko tuo laišku, rašytu prieš 150 metų! Su koku bausiu entuziazmu Rooseveltas ir Churchill puolė Stalino glėbin... Galėtum dabar pasakyti, kad jiems truko nujautimo, kad jie per daug turėjo proto ir kad entuziazmas jiems nebuvo reikalingas.

Gal kada atsiras žmogus, kurs galės teisingai įvertinti anuos metus. Škirpa savo atsiminimuose yra davęs nemažai medžiagos. Bet joks šventasis nėra tiek šventas, kad galėtų atvirai išpažinti visas savo nuodėmes. Ko gi benorėti iš diplomatų ir politikų...

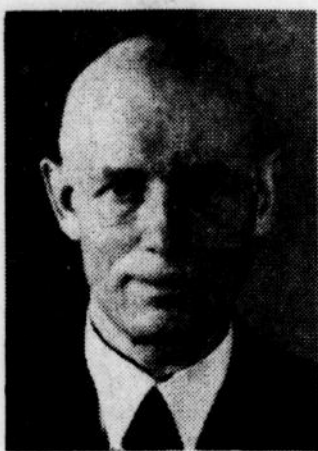
Škirpa, nors ir apsiriko, nors ir suklydo savo apskaičiavimuose, vis dėl to padarė tai, ką kiekvienas jo vietoje budamas būtų turėjęs daryti. Neklysta tik dievai... Todėl geriau tegul nudžiūva mano ranka, negu ji kad galėtų paleisti akmenį į tuos, kurie sąžiningai tada dirbo Lietuvos laisvės vardui.

(Bus daugiau)

PABALTIO UNIVERSITETAS

Skaitoma, kad šio karo aplinkybėse vakarų Vokietijoje atsistūrė apie 180,000 pabaltiečių. Imant atskiromis tautybėmis — lietuvių 60,000, latvių 80,000 ir estų 40,000.

Šių tremtinių tarpe buvo keli tūkstančiai buvusių arba pasirodusių būti studentais. Jų didžiausias rūpestis buvo, karo patrankoms nutilus, kaip reikės prasiskinti kelią į aukštąsias mokyklas.

Pabaltio Universiteto prezidentas prof. Vladas Stankas-Stankevičius.

Ją mokyklą, kokiomis priemonėmis bus galima įgyvendinti senas svajones ir baigti pilną mokslą.

Jau ir normaliais laikais, kiekvienam studentui kyla šimtai rūpesčių, kada jis pasiryžta tęsti nelengvas studijas. O ką bekalbėti apie dabartinę padėtį, kada daugiausiai reikia gyventi iš kitų malonės ir kada neturi jokios žmogui įgimtos teisės. Esi DP, esi daiktas, kuriuo galintieji žaidžia kaip nori, esi stumdomas po įvairiausius stovyklas, kol galutinai kas tave nuperra darbu į svetimus kraštus.

Bet pabaltiečiai, kad ir tokiose sąlygose atsistūrė, rankų nenuleido. Visi į dabartinę padėtį pažiūrėjo, kaip į laikinę, po kurios vėl turi ateiti tikras gyvenimas. O tam gyvenimui ruoštis reikia: reikia kad ir jaunimas mokytųsi ir ruošųsi į pavaduoti vyresniuosius.

Tremtinių jaunimui mokslinti buvo sukurta visa švietimo sistema, nuo vaikų darželio iki aukštosios mokyklos. Kiek vaikų darželiai, pradžios, mokyklų ir gimnazijos galėjo būti grynai tautinės, atskirų tautybių išlaikomos, tiek į aukštąsias mokyklas reikėjo kitaip žiūrėti.

Viena kuri tautybė neturėjo jokių galimybių suorganizuoti Vokietijos sąlygose savo universitetą. Todėl į darbą kibo visos trys pabaltijos tautos. Ir darbas Pabaltio Universitete buvo pradėtas 1946 m. kovo 16 d., Hamburge, anglų valdomoje Vokietijos zonoje.

Universitetas Hamburge pradėjo kurtis iš nieko. Į mokslininkų ir studentų šauksmą atsiliepė viso pasaulio patys jautrieji. Čia nemažų nuopelnų tenka pažymėti ir Amerikos lietuviams, kurie ir mokslo priemonėmis ir kitokia materialine parama padėjo išsilaikyti tiek profesoriams tiek studentams.

Palengva susiorganizavau nemaža biblioteka, mokslo kabinetai ir darbų laboratorijos. Pats universitetas įsikūrė beveik griuvėsiuose: tai buvo gauti apgriauti vieno muziejaus pastatai. Bet ir čia greit susitvarkyta ir privesta prie pakenciamos padėties.

Pabaltio Universitetui nebuvo lengva išsilaikyti. Iš rusų pusės buvo daromas didžiausias spaudimas, kad anglai universitetą, kaip jiems nuolat bandantį į akis, uždarytų. Reikėjo atlaikyti visokius spaudimus.

Reikėjo daug kantrybės ir geležinių nervų. Kelis kartus buvo kaitaliojamas universiteto vardas, buvo paskirti toki universiteto komisari, kurie profesorų ir studentų marinimo priemonėmis norėjo, kad jis savaime likviduotųsi. Bet buvo atlaikyta.

Pagaliau universitetas iš Hamburgo guvo perkeltas į Pinebergą, už 20 km. nuo Hamburgo. Buvo gautos visiškai pakenciamos patalpos, dar geriau susitvarkyta.

Kada jūsų korespondentas aplankė Pabaltio universitetą Pineberge, susidarė įspūdis, kad dirbama jau visiškai pakenciamose sąlygose. Man ir pati universiteto aplinkuma priminė Lietuvos žemės ūkio Akademijos, Dotnuvoje, turėtas sąlygas.

Tiesa, čia daug daugiau susispaudė, ypač studentai jaučia didesnį alkį, negu normaliai studentija jaučia. Čia pagaliau truko ir tos mielos rankos, kuri nori, kad tik mokslo įstaiga gražiau išaugtų ir į visas puses išsiskleistų. Pagaliau, čia dar per daug krinta į akis, kad

Pabaltio Universiteto pastatai Pineburge. Šiame name gyvena lietuviai profesoriai ir studentai. (Nuotrauka B. Gaidžiūno).

jisukta kareivinėse, kad viskas laikinai.

Mokslas mano lankymosi metu ėjo didžiausiu tempu. Veikė 8 fakultetai su šiais skyriais: Filosofijos (filologijos, filosofijos, istorijos ir teologijos), Teisių (teisių ir ekonomijos), Gamtos ir matematikos, Žemės ūkio (žemės ūkio, miškininkystės ir veterinarijos), Medicinos (medicinos ir odontologijos), Architektūros ir inžinerijos, Chemijos ir farmacijos, Mechanikos.

Paskaitos daugiausia skaitomos vokiečių kalba, nes studentai iš trijų tautų ir ta kalba buvo daugumai prieinamiausia. Bet nemažai dalykų skaitoma ir savomis, pabaltio kalbomis. Universitete labai stropiai mokomasi anglų kalbos.

Studentų skaičius anksčiau siekė 1000, o paskutiniu metu sumažėjo iki 600. Tai emigracijos pasekės. Kai jūsų korespondentas tais klausimais kalbėjosi su studentais ir su profesoriais, visi priminė tą patį — dėl emigracijos universitetui teks išsiskirstyti. Tiesa, visi reikė didžiausį norą, kad galėtų kur nors visas universitetas persikelti ir ten tęsti savo darbą. Čia buvo užsiminta ir amerikiečių dėtos ir dedamos pastangos, bet visi neužmiršo prisiminti ir tą bet, kuris labai realiai stojos prieš

Pabaltio Universiteto lietuvių skyriaus rektorius prof. dr. Jonas Puzinas.

VĖL NORI SUVARYTI TREMTINIŲ SPAUDĄ

Paskutinėje IRO spaudos konferencijoje paaiškėjo, jog nuo Naujų Metų vėl bus išduodami nauji laikraščiai leidimai, kad juos galės gauti ta pačia kalba tik vienas laikraštis.

Iš kitos pusės, spauda galės būti sužlugdyta ir finansiskai, nes nuo šiol reiks mokėti vokiečiams mokesčius. Tai jau senas tremtinių spaudos ginčas su vokiečių mokestinėmis įstaigomis. Iki šiol karinė valdžia tremtinius vis uždaravo, tačiau vokiečiams gaunant vis daugiau teisių, paskutiniu laiku byla buvo pralaimėta ir nutarta tremtinių spaudą apdėti mokesčiais nuo pat laikraščio išleidimo dienos.

Kaip pavyks šiuos naujus sunkumus nugalėti, dar šandien sunku numatyti, tačiau vėl atsirado rimtas pavojus, jog tremtiniai galės netekti laikraščių — jų vienintelį informacijos šaltinių, bei tikrųjų jų teisių gynėjų.

V. G.

METINĖS "BRITANIJOS LIETUVIUI"

Anglijoje gyvenančių lietuvių tremtinių pastangomis įkurtas laikraštis BRITANIJOS LIETUVIS šiomis dienomis atšventė metinę sukaktį. Metai nėra didelis laiko tarpas, bet BRITANIJOS LIETUVIO atliktas darbas yra žymus.

Anglijoje gyvena apie 5,000 lietuvių tremtinių. Pirmutinis atvykusių lietuvių rūpestis buvo — gerai susiorganizuoti ir išleisti savo laikraštį. Tuoj buvo įkurta Britanijos Lietuvių Sąjunga, o jos Centro valdyba ėmėsi žygių leisti laikraštį. Britanijos Lietuvis didelių pastangų dėka netrukus pasirodė ir iki šiai dienai reguliariai lanko po plačią Angliją išsisklaidžiusius lietuvius.

Laikraštis spausdinamas fotostatinu būdu, redaguojamas tekstilės fabrike dirbančio A. J. Kaulėno, tegalinčio tik naktimis redaguoti. Ekspedijuoti laikraštį susirenka kas ketvirtadienį didelis būrys Londono lietuvių, bendradarbiauja kone visi Anglijoje gyvenę mūsų laikraštininkai ir rašytojai.

Sukaktuviniame numeryje artimas laikraščio bendradarbis St. Kuzminskas rašo: "Aš nežinau kitos tautos, kurios istorijoje spauda būtų suvaidinusi tokį lemiamą vaidmenį, kaip lietuvių tautai. Kalbant Švento Rašto stiliu — spausdintas žodis jau kartą išvedė mus iš rusų nevalios į Laisvąją Žemę. Jis išves mus ir antrą kart, tik burkimės visi po spausdinto žodžio skvernu ir mylėkime jį".

Atžymėdami šią reikšmingą sukaktį, sveikiname "Britanijos Lietuvį", džiaugiamės nueitu keliu ir linkime gražios ateities, iki bus laisvas keliais į Lietuvą.

P. L.

akis: daug pažadų, o mažai ištesėjimų.

Iš dalį profesūros atkreipė dėmesį kitų kraštų universitetai ir išsiviliojo. Dalis studentų, nuolat kęsdami alkį, pradėjo rūpintis duona ir taip pat patraukė į kitus kraštus. Šiandien universitete paliko tie, kurie žūt būt kovoja už jo išlaikymą. Vienu tokiu didžiausiu kovotoju reikia laikyti dabartinį universiteto prezidentą prof. Stanką-Stankevičių. Nemažiau jam talkininkauja ir lietuvių skyriaus rektorius prof. Puzinas. Ir tegul jie bus tie vadaai, kurie universitetą išves per visas audras. O jų daug praleista, bet dar nemažų teks ir sukurti.

Nematoma ranka kliudo tremtiniams atvykti

Broliai amerikiečiai jaudinasi ir kartais net pradeda įtarti tremtinius, kad jie nenori važiuoti į Ameriką. Man pačiam teko matyti tokių laiškų, kur dėdė bara savo sūnėną, ko šis taip ilgai pas jį nevažiuoja. Girdi, jau prieš dvejus metus pasirašiusi affidavitą, prieš psumetį sudariusi darbo ir būto garantijas ir man Washingtono pažadėjo, kad tuojau atvyksi, o tavęs vis nėra! Sako, tau geriau patinka gyventi Vokietijoje ir tyčia nevažiuoti! O tas sūnėnas baigia paskutinius batus suplėšyti, belandžiodamas po IRO emigracijos skyrius ir vis be pasekmės.

Tiesa, kai kas išvyksta net ir lietuvių vardu, bet, deja, tie tautiečiai visi yra Mozės tikėjimo... Kad ir imkime paskutinį DP transportą į USA. Kai visi laimingieji buvo nuvežti į Bremeno uostą, tarp kurių buvo ir nemaža lietuvių, staiga kaž kokios nematomos rankos patvarkymu buvo išsodinta apie pora šimtų išvažiuojančių ir jų vieton įsodinta tiek pat žydų. Nepagelbėjo jokie protestai.

Šitokių staigių išsodinimų pasitaiko labai daug. Nesenai viena lietuvių šeima iš 5 asmenų turėjo išvykti į Argentiją. Išėdus į traukinį, einantį Bremeno uostą, staiga IRO pareigūnai tą lietuvių šeimą iškrastė ir vieton jos įsodino žydų šeimą. Kodėl, kaip? — niekas nepaaiškino.

Taip pat dingsta labai daug dokumentų.

Štai vienam lietuviui vaistininkui brolis, jau senai gyvenęs Pietų Afrikoje, buvo sudaręs visus reikalingus dokumentus vykti į P. Afriką. Visa byla buvo galutinai paruošta ir minimas tautietis turėjo neužilgo išvykti, bet staiga jam pranešta, kad dingo be žinios jo dokumentai.

Visos pastangos surasti dokumentus ir išsiskirti šį paslaptingą dingimą nuėjo niekais. Tik po to piktai gandai šnekėjo, jog tais dokumentais pasinaudojo kiti "tautiečiai". Tokių pat dokumentų dingimo faktų pasitaiko ir Miuncheno konsulate.

Taigi nekaltinkite, jei jūsų giminačiai "nesiskubina" į Ameriką.

V. G.

SVEIKINU visus TMD narius ir visus tauruosius Amerikos lietuvius naujų 1949 metų proga, linkėdamas visiems daug laimės ir sėkmės 1949 metais!

W. M. Chase
TMD Pirmininkas.

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

PASIBAIGĖ METAI

KAS VAKARĄ saulė nusileidžia. Ir kas rytą vėl pateka. Ne kitaip ir gruodžio 31, ir sausio 1...

O kalendoriai rašo, kad čia metų galas. Sausio 1 kabiname naujus kalendarius ant sienų ir... pradedam naujus metus! Nors gyvenimas nei neatsigryždamas bėga, kaip vakar, taip ir šiandien... Bet taip sutarta. Kalendoriai rašo, kad metai pasibaigė...

Metai pasibaigė, bet bėdos nepasibaigė. Ypač pasaulinės bėdos.

Jau beveik ir primiršome, kad šiais metais pasaulio susirupinimo priežastis No. 1 — bolševikija galutinai "sudorojo" Čekoslovakiją, Vengriją, pabaigė "susitvarkyti" su Lenkija... O tai įvyko pačiame viduryje Europos, apie kurią sukasi viso pasaulio rūpesčiai.

Teisybė, šiais metais atsitiko keistas dalykas bolševizmo fronte. Jame atsirado plyšys — Jugoslavija. Bet ar tai tikras plyšys, ar tai tik nauja apgaulinga komedija dideliems vaikams?

Berlynas šiais metais pagarsėjo dar kartą. Čia bolševikų dalgis atsimušė ir amerikietiška akmenį. Bet... Metai pasibaigė, o tas susikirtimas dar nepasibaigė ir nežinome, kuo pasibaigs.

Užtat Kinijoje "Raudonasis Tvanas Plečiasi", anot I. J. Seiniaus knygos betarant. O kiek jis užlies ateinančiais metais, galime tik spėlioti.

Metai pasibaigė, bet nepabaigto karo tęsinys nepasibaigė...

Metai pasibaigė, bet Lietuvos vergija nepasibaigė. Tik vieną dalyką galime atžymėti — šiais metais Lietuvos laisvės kovos fronte neteko trauktis atgal. Jei ir nenužengta daug toliau, tai pozicijos daug kur sustiprėjo.

Tai buvo pirmi toki metai nuo mūsų sustojimo Europoje, kuriais tiek daug akių pasaulyje atsivėrė. Tai pirmi toki metai, kuriais tiek daug žmonių ir ypač politinio gyvenimo vadų praregėjo ir suprato, kur yra didžiausias pavojus žmogaus teisėms ir demokratinėms laisvėms.

O kai akys praregėjo, tai ir ausys atsivėrė, kad išgirstu Lietuvos pagalbos šauksmą.

Lietuvos reikalas ilgą laiką buvo, kaip lėktuvas, nukritęs sniego kalnuose, kurio niekas nežino, kur jis yra. Dabar tas reikalas yra, tarytum tie gyvi išlikę žmonės, pamatę, kad jų ženklus jau kažkas pastebėjo. Nei jie, nei gelbėtojai dar nežino, kada ir kaip pavyks išgelbėti. Bet vis tiek, kada pagalbos šauksmo ženklai yra pamatyti, tai vis daugiau vilties, kad ir išsibėgėjimas ateis.

Šis kraštas šiais metais rinko prezidentą. Įvyko netikėtas dalykas. Kada visas pasaulis manė, jog čia bus pakeisti vairininkai, taigi ir politikos linija, Amerika išrinko tą patį prezidentą, tą pačią valdžią.

Daug kas tuo apsigylė, nes tikėjosi, kad permainos gal atneš daugiau aiškumo.

Apsigylė tais rinkimais ne tik tie, kurie laukė naujos valdžios ir naujos politikos, stipresnio pasipriešinimo prieš "raudonąjį tvaną". Apsigylė jais ir pats "raudonojo tvano" šaltinis — Maskva. Jie ten skaičiavo, kad jų paklusnus garbintojas ir tarnas — "trečiosios partijos" kandidatas — gaūs bent 6 milijonus balsų. Taip aukštai jie vertino jo įtaką šiame krašte. Jie skaičiavo, kad tie milijonai bus atitraukti nuo dabartinės valdžios šalininkų, todėl laimės rinkimus kita partija. O tą partiją bus lengva apsausti kapitalistų partija, bus lengva sukelti streikus, pasipriešinimus, suirutes ir... po to šis kraštas iškris tiesiai Stalinui į sterblę!

Bet nei šešių, nei trijų, nei dviejų milijonų Maskvos numvėlinis nesurinko. Ir prezidentas nepasikeitė. Ir depresija, apie kurią visi Maskvos agentai, kaip juodi krakliai jau kelinti metai kranksi, taip pat nesirodo.

Todėl sunku pasakyti, ar šis svarbusis šių metų įvykis prisideda prie miglų sutirštėjimo, ar prasklaidymo. Iš naujų pozicijų vieni tikėjosi vienu dalyku, kiti kitu. Kurių būtų susilaukę, dabar nepatikrinsi, nesužinosi. Nes pasiliko senos pozicijos...

Didelis praėjusių metų įvykis ir lietuvių gyvenime — tai šio krašto vartų pravėrimas mūsų tremtiniais. Apgailestinai mažai vasių jis teatėšė ligi šiol. Bet mūsų darbuose jis sudaro ištisą naują laikotarpį, kuris dar tik prasidėjo ir kuris, jei nenuskęs miglose, gal but, visada bus minimas mūsų tautos, ypač Amerikos lietuvių gyvenimo istorijoje.

Tyliai sutiktas, bet reikšmingas įvykis Amerikos lietuvių visuomenės gyvenime, visų už Lietuvos laisvę kovojančių Amerikos lietuvių srovių susijungimas bendram darbui.

Ir čia tik ateinantieji ir tolimesni metai tegali parodyti, kas iš to laimėjo ar pralaimėjo. Svarbu, kad tautos reikalai laimėtų. Jei šiandien kai kas jau pradeda nekantrauti ir klausinėti — kur gi tie didieji bendro darbo laimėjimai, dėl to taip pat nereikia jaudintis. Ilgai reikėjo laukti, kol suėjimas į bendrą darbą įvyko, nenustabu, kad ir regimų to suėjimo vaisių teks kurį laiką palaukti.

Metai pasibaigė, bet gyvenimas nė sekunde nesustojo. Laimėjimai ir pralaimėjimai, saskaitos ir išvados gyvenime paduodamos kasdien, visiškai nežiurint, kada mes keičiame kalendorių ant sienos...

POLICIJAI INDONĖZIJOJ PAVYKO,

B E T...

Olandai iškepė pasauliui švenčių "blyną": nelauktai smogė Indonėzijoje į naujosios respublikos sostinę; "žaibo" smūgiu ją užėmė, respublikonus sudarė į kalėjimą, įvedė "griežtą tvarką". Policijai pavyko beginklius respublikonus šauniai apstatyti, bet kaip į tai pažiūrės pasaulis?

Reikalas nėra taip jau paprastas. Mat olandai prieš kurį laiką patys padarė su sukilėliais respublikonais "taiką" ir pasirašė visą eilę sutarčių. Kurį laiką padėtis Indonėzijoje lyg ir aprimo. Nelauktas olandų "pokus" vėl atkreipė viso pasaulio akis į šį neramų kampaną. UN Saugumo Tarybai susidarė proga vėl keletą kartų pasipiešti...

Ilgą istoriją

Indonėziečių kova dėl laisvės turi ilgą istoriją. Kraštas be galo turtingas. Per paskutinį karą iškilo ir karinė Indonėzijos reikšmė. Šios salos sudaro, tarytum, tiltą tarp Azijos ir Australijos. Pagaliau milijonai stiprių ir karingų indonėziečių taip pat šį tą reiškia.

Čia ir įsikūso "matuška" Maskva. Indonėzijos pastangos sukurti laisvą respubliką pradėjo neturėjo komunistinio atspalvio. Bet iš kitos pusės — Maskvai nesunku buvo įsiskverbti į prispaustų ir išnaudojamų indonėziečių tarpą ir juos nuteikti savo naudai. Tad po kiek laiko Maskva išsilaivino masą sėjūnų buvo pradėjusi laiminti... Tuoj po karo kilo aštrios ir didelės kovos tarp olandų ir indonėziečių, kuriose pasireiškė ir indonėziečių komunistai. Šiose išsilaivimo kovose Maskva ieškojo sau peleno, bet galutinėse sąskaitose nieko nepėšė. Kaip prisimename, kovos kuriam laikui buvo nutrauktos pasirašius paliaubų sutartimus tarp olandų ir indonėziečių vadų.

Baltai siūlėsi siūta...

Saugumo Taryboje olandai plepa iš peties, bet, reikalams taip lengvai nepaais. Šiaip ar taip, olandai sulaužė savo susitarimus ir smurtu sie-

Sveikina vieningumą

Amerikos Lietuvių spaudai paskelbus padarytą santarvę Amerikos Lietuvių Tarybos su Tautininkų srove Lietuvos laisvinimo darbą pasekmingiau tęsti, aš, kaip vienas iš daugelio vieningumo minties inspiratorius ir rėmėjas, reiškiu mano giliausius jausmus ir pasitikėjimą dabar sudėinei Amerikos Lietuvių Tarybai už atsiectą visą pageidaujamą tikslą.

1949 bus Amerikos lietuvių tautinio susipratimo ir atgimimo metai, kuriuos lietuvių istorikai įkainuos labiau, negu mes šiandien tai galime įvertinti.

Nuo šio laiko tegul lietuvių bės aukštoji mintis mus visus vienija ir Lietuvos laisvinimo darbuose mums vadovauja.

Zigmas Jankauskas,
Philadelphia, Pa.

"Sekmą dieną švęsk!"

Labai man patiko, kad įvedė "Sešias dienas pasaulio politikoje". Bet, susimildami, — kur dėjote septyntą dieną?

J. D., Cleveland, Ohio.

Teisinga mintis

A. Padegimas labai gražiai daro, kad dovanoja Lietuvių Salės bendrovės sėrą vienam iš naujakurių. Daugumas šerininų, kurie turi po kelis šėrus, turėtų taip padaryti.

Mes dovanojam atvykusiems ir šio ir to (o kai kam ir nieko), bet šita dovana tai labai graži ir gera. Tikrai, tegul nauji mūsų tautiečiai čia pasijungė bendrai su mumis mūsų salėje, kaip namie, ypač dabar, kada, kaip girdėti, ta salė vėl galės būti naudojama lietuviškiems visuomeniškiems reikams.

A. B., Cleveland, Ohio.

Kia užgniauzti naujos respublikos kūrimąsi.

Ką tai reiškia, mes lietuvių vome susitarę su lenkais, o Želigovskis, kaip dabar olandai, susitarimą suniekino ir jėga užėmė mūsų sostinę Vilnių. Ir tada, kaip ir dabar, buvo pasakyta Tautų Sąjungoje daug gražių žodžių, bet niekas nepajudino nei piršto dėl mūsų švento reikalo.

Indonėzijos nelaimė dar tuo gilesnė, kad jos išsilaivimo pastangos nori savo tikslams išnaudoti daugelio tautų kraujuje paskendusį Maskvą. Nori nusikurti vieno išnaudotojo, o tyko kitas.

(z-u).

Laisvoji valanda

Nauji Metai už grotų

KAIP MES SUTIKOM NAUJUS METUS BOLŠEVIKŲ KALĖJIME

TAI buvo prieš devyneris metus... Sutinkant ju už jo, iškišu savo rankas pro jo pažasčius, jis savo rankas paslepia už nugaros, jis kalba, o aš atitinkamai prisitaikydamas prie jo žodžių ramkom pamuoju...

Mūsų 64-a kamera Kauno kalėjime apie 5 ydardai skersai ir išilgai, tą dieną turėjo 19 ar 20 "gyventojų".

Visokių žmonių čia buvo. Vienas stalius — buvęs komunistas, kurį partija įtarė neištikimybė, vienas vandentiekio darbininkas — įsitikinęs anarchistas-idealistas, elektros inžinierius, Varšuvos advokatas-žydai, šiaučiaus gizelis Solomas Kaplanas iš Seredžiaus, policijos kvotų skyriaus viršininkas, sporto rūmų sekretorius, buvęs kalėjimo administracijos valdininkas, lenkų multi-nės tarnautojas, geležinkelio darbininkas, pulkininkas, teismo tardytojas, ūkininkas nuo Jonavos, vieno fabriko vartų sargas, net du žydų sionistų vadai, notaras ir tt.

Idomu buvo tai, kad į vieną kamerą buvo sumesti tie du Lietuvos žydų sionistų vadai: dešiniųjų sionistų vadai, redaktorius Rubinsteinas ir socialistų sionistų vadai bei redaktorius Garfunkelis. Abu per 17 metų vienas su kitu per savo laikraščius barėsi... O bolševikai sumetė abu į tą patį maišą...

Aš dar buvau tuo metu kameroje didžiausia naujiena. Dar tik trys savaitės buvo praėjusios, kai mane atgabeno į tą kamerą tiesiai iš Maskvos, kur per keturis mėnesius teko "viešėti" Lubiankos ir Butyrki kalėjimuose. Vos buvome spėję susipažinti, kaip mane išgabeno į Vilnių, į garsųjį Lukiškių kalėjimą. Ten "praviešėjau" kelias dienas — vieną dieną savo akimis netyčia pro langelį pamaciau, kad žmona irgi tame pačiame Lukiškių kalėjime "gyvena", o Kūčių išvakarėse mane vėl sugrąžino į Kauną ir laimingu budu patekau atgal į tą pačią 64-ą kamerą, tarp tų, su kuriais jau spėjau susipažinti prieš pasivažinėję į Vilnių.

Vsi kiti čia "gyveno" jau gana senai, daugumas nuo vidurvasario, taigi jau buvo viską vieni kitiems išsipašakoję. Todėl aš turėjau būti visų "linksmintojas", nes tikrai turėjau daug ko papasakoti ir apie Maskvos kalėjimų tvarką, o paskui ir apie savo "kelionę" į Vilnių bei atgal.

Rubinsteinas užsipoilė, kad Naujų Metų vakare turime suruošti "Naujų Metų sutikimo programą". Buvau prisitaęs, kad dar vasarą Lukiškių kalėjime, budamas 18 dienų "vienutėje" ir neturėdamas ką veikti... pirmą kartą savo gyvenime "užmušinėju laiką" eilėraščių rašydams! Tą eilėraščių tikrai "rašiau". Rašiau ant sienos. Ir rašiau adata, kurią radau kameroje užsilikusią dar iš "smetoninių laikų". (Bolševikai uždraudė turėti adatą!) Parašiau, pasakui išmokau atmintinai (Laiko gi buvo!) ir iš Maskvos atgabentas padeklamavau jį 64-os kameros bendrągyventojams.

Todėl Rubinsteinas ir užsipoilė — turi dabar "parašyti" eilėraščių Naujiems Metams apie mūsų kameros gyvenimą!

Lengva pasakyti — parašyk! Bet kuo ir ant ko? Nei popierio, nei pieštuko, nei adatų...

Bet, kadangi laiko yra, tai manau sau, pabandyti "parašyti" atmintinai, be nieko. Keblu, žinote. Va, jau sudėstė vieną posmą, pradėdi kitą — žiūrėk, jau pirmo nebeatsimėni... Vis dėlto, iki Naujų Metų vakaro eilėraščių buvo gatavas.

Stai jo bent dalis, kurią atsimenu:

Ir vėl apsisuko aplink laiko ratas...
Pro sienas ir grotas tačiau nematyti,
Subloškęs čionai mus likimo verpetas
Kada ir kur link rengias vėl išlaikyti...

Paskui, irgi eiliuotai, buvo apskayta, kad čia mes tokie esam, ką čia veikiam, dėl ko barames ir tt. Truputį elegiška, truputį jumoristiškai...

O išvada taip skambėjo:

O žemė per erdvę net nepastebėjus
Prabėgs kalendoriujė pabrakutį taška...
Ir mes jį praleisime neatžymėję,
Nors esame pratę matyt jame kažką...

Bet sekdamas papročiu tuojų gražiausiu,
Linkiu čia visiems mums po tūkstantį kartų —
Kantrybės, kantrybės ir nervų tvirtiausiu,
Kad to mums užtekt ligi pat laisvės vartų!

Eilės, žinoma, prastos... Pro laisvės vartus išėjęs ir vėl niekad eilėmis nebersiašau. Bet tada geresnių neturėjom, o kokias gi Naujų Metų programą be deklamacijos!

Bet su vienu eilėraščių irgi neišsiversi: reikią ko nors daugiau.

Savo tarpe turėjome ir amerikiečiams gerai pažįstamą Joną Dikinį, kuris kadaise buvo čia vienas iš "Dzindzi-Drindzi" grupės ir su Vana-gaičiu, Dineika, Olsausku važinėjo po Ameriką ir gražiai linksmino tautiečius.

Sutarėm su Dikiniu, kad vakaro programa turi būti atidaryta "momentui pritaikyta prakalba". Tą prakalbą nutarėm sakyti abu drauge: jo žodžiai, mano rankos! Tai reiškia, aš sto-

ju už jo, iškišu savo rankas pro jo pažasčius, jis savo rankas paslepia už nugaros, jis kalba, o aš atitinkamai prisitaikydamas prie jo žodžių ramkom pamuoju...

Prakalba, žinoma, išėjo labai linksma. Pasakui eilėraščių, po to — tyliai-tyliai, kad sargai negirdėtų, padainavom keletą lietuviškų dainelių, o pabaigai — užstojome duris, kuriose yra mažiukas langiukas sargams pasižiūrėti — ir Dikinis su inž. Beleckiu pašoko... "baletą", kurį mes, žinoma, pavadinom "Mirštanti Gulbė".

Garfunkelis juokėsi ir verkė... O tas Varšuvos žydai priėjo prie "artistų" ir spaudė višiemis rankas, stebėdamasis ir susijaudinęs. Sakko: "Jūs, lietuviai, esate nepaprasti žmonės, jeigu net šitokioje vietoje būdami mokate ir pasilinksminti. Jūsų niekas nenugalės!"

Greit pasigirdo komanda "Gult". Reiškia devinta valanda. Ketur žmonės dar tik rengėsi sutikti Naujus Metus. Mes juos jau sutikome...

Ne visiems iš mūsų atsidarė "laisvės vartai". Dalis atsidūrė Kazachstane, kitą apie Archangelską, o trys vasarą buvo rasti pramuštais pakaušiais užkasti Petrašiūnų senose kapinėse...

Bet anoji Naujų Metų naktis buvo rami: tardytojai irgi ėjo Naujų Metų sutikti ir naktį nei vieno nejudino į tardymą. O tai reta ir tikrai laiminga tokia naktis...

V. Rastenis.

DŽIUGIĄ DIENĄ PALYDĖJUS

Ir vėl viena džiugi diena
I margą praeitį nuėjo,
O mano ilgesio daina
Liudnai pavėjui nuskambėjo.

Gal niekad nepasikartos
Toji diena rupestinga;
Ir man bus gaila laimės tos,
Kuri taip netikėtai dingio.

Kuri kaip sapnas įstabus
Jausmus ir valią surakino.
Ir kartais baisiai liudna bus,
Jos mielus burtus prisiminus.

Ir vėl širdis nerims ir kais,
Lyg draugo mylimo nustojus.
Bet kas atspės, kokiais takais
Mus ves nežinomas rytojus.

Ir vėl viena džiugi diena
I margą praeitį nuėjo,
O ilgesio gaida liudna
Pavėjui toldama virpėjo...

Juoas Mikštas

Dirvoje gaunamos

KNYGOS

PAKELIUI I MIRTĮ

B. Gaidžiūno asmenišky pergyvenimų aprašymas vokiečių kalėjimuose, kur jis buvo ilgą laiką suimtas už veikimą prieš vokiškus okupantus. Autorius yra Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narys ir Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pirmininkas.

Knyga 231 pusl. Kaina\$1.00

LIEUVA TIRONŲ

PANČIUOSE

Čia aprašyta visa teisybė, kaip Lietuva buvo rusų užimta ir kas paskui atsitiko.

Knygoje autoriai pažymėti slappyvardžiais. Dabar jau galime pasakyti, kad ta knyga parašyta DIRVOS skitytojams gerai pažįstamų asmenų: Dr. B. T. Dirmeikio, kuris kas savaitę rašo "Kur eina pasaulis", ir V. Rastenio, dabartinio DIRVOS redaktoriaus.

Knyga 312 p., su kietu viršeliu. Kaina \$2.00

LEISKIT I TĖVYNĘ

Lietuviškų dainų rinkinys, 288 dainų žodžiai. Labai naudinga knygelė dainininkams, ypač kurie pamiršo žinomų dainų žodžius. Kaina \$1.00

SWAJONĖS APIE ŽEMĘ IR DANGŲ

Idomūs pasiskaitymai apie žemę, mėnulį, saulę, žvaigždes, planetas, kometas ir tt. Ir moksliška, ir lengvai suprantama, ir daug įdomybių. Redaguota B. Keturausko. 76 pusl. Kaina 50c

DIRVA

6820 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio.

LINKĖJIMAI 1949 METAMS

(Nuo nežinomo skaitytojo)

DIRVAI — štabui ir bendra-

darbiams užprenu m e r u o t i

"Lietuvių Kalbos Vadovą".

NAUJIENOMS — iki 1949 me-

tu vidurio bent įpusėti disku-

sijas apie lapkričio 23 dieną.

DRAUGUI — viską atnaujinti

Kristuje!

AMERIKAI — dar ketvirtą

kartą pakeisti redaktorių.

SAULEI — devynioliktas šimt-

metis jau pasibaigė, gerbia-

mieji!

VILNIAI — nuvilnuoti iš po

FBI akių.

VIENYBEI — surasti tokį ma-

giką, kuris iš lazdos trauktų

ne gėles, o dolerius.

BALFUI — darbais įrodyti, kad

visi priekaištai neturi jokio

pamato.

ALTAI — apsiprasti su vien-

be...

Amerikos lietuviams tautini-

ams — susivienijus su Ta-

ryba, susivienyti tarp savęs.

Amerikos lietuviams — pasi-

daryti panašiais į tremtinus.

Tremtinams Amerikoje — pa-

sidityti panašiais į Ameri-

kos lietuvių.

Tremtinams Europoje — pa-

sidityti tremtiniais Ameri-

koje.

Amerikos milijonieriams — ne-

užmiršti, kad dar yra daug

netekėjusių lietuvių.

Lietuvių salei Clevelande — iš-

binginti bingininčius ir bim-

bininkus.

Bimbai — negrįžtamai iškelia-

ti į "socialistinių rojų".

Paleckitui ir Co. — gauti tris-

dešimtis grašių ir keliauti

pirmtakūno Iškarijoto pėdo-

mis iki galo.

Staliniui — pasimatyti su Hit-

leriu.

Tautiečiams visame pasaulyje

— sulaukti paskutinių trijų

linkėjimų išsipildymo.

Žmogaus Teisių Deklaracija

AR 1948 BUS ISTORIŠKI METAI?

Panašų į Evangeliją

TARP skundų, kaltinimų ir priekaištų, kurie girdėjosi visame pasaulyje, kai skirstėsi UN susirinkimas Paryžiuje, buvo atrastas vienas geras daktas... Jis vadinasi "ŽMOGAUS TEISIŲ DEKLARACIJA". Tas dokumentas susideda iš 30 straipsnių; už jį balsavo 48 valstybės; nei vienas nebalsavo prieš ir aštuonios susilaikė (Sovietų Sąjunga su jos penkiais kaimynais, Pietų Afrika ir Saudi Arabija).

Tai trijų metų darbas, kuriam vadovavo Eleonora Rooseveltienė. Ką jis reiškia ateities — tegali tik pranašai pasakyti. Bet kad jis nedaug teisiškai dabar — su tuo sutinka net didžiausieji UN garbintojai. O vis dėl to gerai padaryta, kad pagrindinės žmogaus teisės buvo surašytos ir paskelbtos pasauliui vienoje ir bendroje deklaracijoje. Jei kada nors tos teisės tikrai bus valstybių pripažintos tam vargšui žmogui, tai bus padaryta didelė ir brangi pažanga. Milijonai žmonių džiaugtųsi, jei jau dabar nors penktas nuostatis tų kilniųjų teisių būtų žmogui atiduota.

Gerai žinome, kad dar ne rytoj ir ne poryt galės žmogus pasinaudoti UN paskelbtomis teisėmis. Gal tik ateities kartos tiesiškai žmogaus teisėmis". Bet tai bus didelis palikimas ateities, palikimas, kurs skelbs, jog visi žmonės yra lygūs, laisvi ir vienos pasaulinės šeimos nariai. Šie dėsnių yra didžioji taikos pagrindai: jie patarnautų taikai nepalyginamai daugiau, negu visos tarptautinės sutartys. Ir reikėtų, kad šiandien kiekviena mokykla ir kiekviena bažnyčia skelbtų ir aiškintų tuos 30 straipsnių visam pasauliui ir visiems žmonėms — kas jie būtų: vaikams ar suaugę, vyrai ar moterys, balti ar juodi, turtingi ar vargšai.

Sena lygybės pasaka

Visus 30 straipsnių suėjus kruvon, matai, kad tai yra toks gabalas teisių, dėl kurių ejo nuolatinė kova nuo pat pasaulio pradžios. Juk kiekvienos valstybės istorija yra ne kas kita, kaip kova už laisvę ir lygybę. DEKLARACIJA pačiuose pirmuose straipsniuose jau skelbia, kad visi žmonės nuo gimimo turi teisę laisvėms ir toms pačioms teisėms. Nei lytis, nei rasė, nei kalba, nei religija, nei kilmė, nei padėtis nesudaro jokio pagrindo, kad vieni turėtų daugiau laisvių ir teisių, kiti — mažiau. Išimtis tėra tik viena: svetimšalis negali vadovauti viešam valstybės reikalui.

Kai USA norės pritaikinti šią deklaraciją krašte, ji turės pakeisti savo Konstituciją, kuri įrašyta, kad tik pilietis iš gimimo tegali būti Amerikos prezidentu. Toks suvaržymas yra nesuderinamas su Deklaracijos reikalavimais!

Toliau Žmogaus Teisių Deklaracija skelbia, kad kiekvienas žmogus turi teisę pasirinkti pilietybę, kokia jam patinka, ir jokia valstybė negali atsiskirti jam jos suteikti. Tuo pačiu ji pripažįsta taip vadinamą "azilio teisę". Tai yra, kad kiekvienas žmogus, kurs nenori ar dėl savo politinių įsitikinimų negali gyventi savo krašte, gali laisvai keltis kitur ir naudotis apsauga ir globa.

Kai milijonai tremtinių ir pabėgėlių klandžioja po pasaulį stumdomi, niekinami, apvilti ir be jokių teisių, graūžūs Deklaracijos straipsniai tuo tarpu tik padidina jų skausmą. Ir, tur būt, "žmogaus teisės", surašytos Deklaracijoje jiems paliks niekad nepasiekiamu daiktu,

jai pasaulis tik skelbs tas teises, bet jų gyvenimui netaikins.

Žvaigždė, kuri nei šildo, nei šviečia

O gyvenimas eina taip, kad kiekvieną dieną vis duoda naujų žmonių, kuriems "Žmogaus Teisių Deklaracija" yra vienintelis gelbėjimosi laivas.

Nauji milijonai benamių jau renka "kaž kur" Azijoje. Renka, gelbėdamiesi nuo komunistinės bangos, kuri, matyti, jau užlies ne tik visą Kiniją, bet ir josios kaimynus... Veltui maršalo Čiang Kai-Seko žmona beldėsi į prezidento Trumano duris; veltui ji šaukėsi paramos ir užtarmo kovoje dėl laisvės. Greit, gal būt, jai pačiai reikės ieškotis "žmogaus teisių".

Gal ir Suomijos dienos jau suskaitytos. Ir iš ten pasipildys skaičius žmonių, kurie ilgai dar turės gyventi vien DEKLARACIJOS tuščiais žodžiais, nes beveik tikra, kad nei viena valstybė nesiskubins Deklaracijos gražiems žodžiams duoti ir gražų turinį. Gal ateis diena ir Berlyno gyventojams... Gal ir Graikija neišsukės... Tikra ištisų rankų jūra! Bet kažin, ar Deklaracija ką bepada...
Sovietai nepritarė Deklaracijai. Jų atstovas Pavlovas ir Višinskis reikalavo, kad "žmogaus teisės" būtų suteiktos tik tiems, kurie kovoja prieš fašizmą, kapitalizmą ir visa kita, kas sovietams nepatinka. Girdi, jokio žmogaus teisių neverti tie, kurie yra priešai "tikrosios liaudies demokratijos". Anot Višinskio, tokia "žmogaus Teisių Deklaracija", kokią priėmė UN dauguma, yra ne kas kita, kaip kurstymas prieš Sovietų Sąjungą ir jos draugus... Mat, Višinskis mano, kad po tokios deklaracijos gali nebelikti nei vieno piliečio Sovietų Sąjungoje: visi jie išvažiuos iš vergijos ir pakeis pilietybę. Jei tikrai tokia teisė būtų duota Sovietų Sąjungos piliečiams, tai, žinoma, nedaug jų beliktų raudoname rojuje. Už tai Sovietų Sąjunga ir atsakė už Deklaraciją balsuot.

Teisė, apie kurią visi DP sapnuoja
Deklaracijos 14-tas straipsnis duoda žmogui teisę sugrįžti į savo kilmės kraštą, kada jis tik nori. Lietuviams tremtiniams tokia teisė būtų ypatingai brangi, jei... jei jie galėtų pasinaudoti be baimės, kad vieni turėtų daugiau laisvių ir teisių, kiti — mažiau. Išimtis tėra tik viena: svetimšalis negali vadovauti viešam valstybės reikalui.

Kai USA norės pritaikinti šią deklaraciją krašte, ji turės pakeisti savo Konstituciją, kuri įrašyta, kad tik pilietis iš gimimo tegali būti Amerikos prezidentu. Toks suvaržymas yra nesuderinamas su Deklaracijos reikalavimais!

Toliau Žmogaus Teisių Deklaracija skelbia, kad kiekvienas žmogus turi teisę pasirinkti pilietybę, kokia jam patinka, ir jokia valstybė negali atsiskirti jam jos suteikti. Tuo pačiu ji pripažįsta taip vadinamą "azilio teisę". Tai yra, kad kiekvienas žmogus, kurs nenori ar dėl savo politinių įsitikinimų negali gyventi savo krašte, gali laisvai keltis kitur ir naudotis apsauga ir globa.

Kai milijonai tremtinių ir pabėgėlių klandžioja po pasaulį stumdomi, niekinami, apvilti ir be jokių teisių, graūžūs Deklaracijos straipsniai tuo tarpu tik padidina jų skausmą. Ir, tur būt, "žmogaus teisės", surašytos Deklaracijoje jiems paliks niekad nepasiekiamu daiktu,

ni ir nekomunistinį, tol žmogus savo teises ir laisves turės pats ginti. UN gerai padarė, kad davė dar kartą pasauliui suprasti, kokios yra žmogaus teisės ir kas yra jų priešas.

Praeis keliasdešimt metų ir, gal būt, žmogaus teisių dokumentas lydės kiekvieną taip, kaip jį lydi jo krikšto vardas. Tada 1948 metų niekas iš istorijos neišbrauks.

Dr. B. T. Dirmeikis.

Mažosios Lietuvos Taryba

1946 metų pradžioje, Vokietijoje pradėjo veikti Mažosios Lietuvos Taryba. Jos daugumą sudarė iš vokiečių kalėjimų ir koncentracijos stovyklų išėjusieji Mažosios Lietuvos vokiečiai. Į tarybą įėjo 30 narių. Iš jų tarpo buvo sudarytas Mažosios Lietuvos Tarybos prezidentas, kuris po įvykių įvairių pasitvarkymų šiuo metu yra tokios sudėties: E. Simonaitis, A. Puskepalis, Dr. Ddžys, mok. M. Purvinas ir ūkininkas Zubaitis.

Taryba pradėdama savo darbą paskelbė, kad ji yra tęsinys 1918 metais lapkričio 16 d. sukurto Mažosios Lietuvos Tautos Tarybos, kuri tada pareikšė, kad Mažoji Lietuva turi priklausyti Lietuvai.

Tada Tarybos tik dalinės viltys pasiteisino ir tik Klaipėdos kraštas prie Lietuvos buvo prijungtas. Bet dar pasilikio kitose pusėje Nemuno lietuviškos sritys apie Tilžę, Įsrūtę, Gumbinę, kurios prie Lietuvos nebuvo prijungtos. Todėl ir 1946 m. atkurta Mažosios Lietuvos Taryba pasistatė sau uždavinį daryti visas pastangas, kad visa Mažoji Lietuva būtų prijungta prie Lietuvos, kai tik ateis galutinė taika į tą Europos dalį.

Neseniai Jūsų korespondentas turėjo galimybę matytis su visais Mažosios Lietuvos Prezidiumo nariais ir aktualiais klausimais pasikalbėti. Mažosios Lietuvos Tarybos nariai dirba kiek pajėgia. Bet darbe yra ir visa eilė kliūčių. Jų tarpe reikia pažymėti pinigų trūkumą informacinei medžiagai leisti ir vargan pakliuvusiems Mažosios Lietuvos gyventojams padėti. O taip pat reikia pažymėti, kad jų darbo entuziazmą mažina ir krikščionių demokratų srovės nusistatymas Mažosios Lietuvos atstovų neišleisti į vadovaujančius organus.

Šiuo metu Mažosios Lietuvos Taryba yra suorganizavusi apie 200 Mažosios Lietuvos gyventojų skyrių. Jie jungia apie 10,000 Mažosios Lietuvos lietuvių, šiandien gyvenančių už stovyklų ribų ir dažnai labai sunkiose materialinėse sąlygose. Dauguma skyrių ir narių yra Vokietijos anglų valdomoje zonoje.

Paskutiniuoju metu Mažosios Lietuvos Tarybos spaudos skyrius išleido lietuvių ir vokiečių kalbomis informacinį leidinį "Krivulė". Leidinys gausiai iliustruotas ir bus plačiai paskleistas. Greitu laiku tikimasi išleisti ir daugiau "Krivulės" numerių. Tas spaudos skyrius išleido ir dvi Vydūno parašytas knygeles. Tai Gyvenimas Prūsų Lietuvoje, Ein Nachlass. Pirmoji išleista lietuvių ir vokiečių kalbomis.

Negalime būti ramūs, jeigu broliai tebevargsta! Aukais siųskite:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.

105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai musų

Draugams ir Rėmėjams Lietuviams!

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai musų

Draugams ir Rėmėjams Lietuviams!

CENTRAL CHEVROLET

Cleveland's Didžiausi Chevrolet Pardavėjai

7002 EUCLID AVENUE

EN 2400

KULTURINIO DARBO METAI

1949 metai bus TMD narių sąjūdžio ir organizacinio darbo metai

Tėvynės Mylėtojų Draugijos centro valdybos nariai posėdyje, įvykusiame gruodžio 12 d., 1948 m., Waterbury, nutarė ir nuo sausio 1 d. 1949 m. skelbia TMD organizacinį VAJŲ.

Tas vėjus teisis per visus 1949 metus. Šie 1949 metai turi būti atžymėti TMD istorijoje, kaip kultūrinės kūrybos metai.

Skelbdami TMD organizacinį vėją, mes, TMD centro valdybos nariai, nuosirdžiai prašome TMD skyrių vadus ir narius nedelsti, šaukti narių susirinkimus ir stoti į organizacinį darbą. Kviečiame kolonijų visuomenės veikėjus, profesionalus ir akademiškų mokslų lietuvių, ypatingai iš tremties atvykusius tautiečius, prisidėti prie mūsų kultūrinės ir organizacinės veiklos šia proga.

Džiugu man, kad Waterbury ir Hartfordo TMD skyrių nariai sutiko TMD vėją entuziastiškai ir žada konkuruoti organizaciniame bei kultūriniame darbe. Neabejoju, kad kitų TMD skyrių vadai ir nariai su tiks organizacinį vėją su entuziazmu ir kad visų kolonijų taurieji lietuviai kultūrininkai prisidės prie TMD kultūrininkų 1949 metų sąjūdžio — organizacinio darbo taktos.

Kas gali būti TMD nariais

TMD nariais gali būti visi lietuviai ir lietuvaitės be pasaulėžiūros ir tikybos skirtumo (išskyrus komunistus). TMD ne partinė ir ne politinė, gyvena kultūrinės visuomeniškos organizacija, vienintelė seniausia Amerikoje. Jos steigėjais buvo garbingieji dr. Jono Basanavičiaus, dr. Vinco Kudirkos ir dr. Jono Šliūpo ideologijos lietuviai kultūrininkai. Ši draugija per

52 metus gyvuodama išlaikė lietuvių tautos tradicijas, tautinį idealą Amerikoje ir plėtojė tautinės kultūros kūrybos darbus. Ir dabar jos idealai yra tie patys.

TMD nario mokėstis metams tik \$2; nariai gauna TMD leidžiamas knygas ir kitokius raštes nemokamai. Šiais 1949 m. nariai gaus po dvi knygas: "Dr. K. Griniaus Atsiminimai" ir L. Dovydeno, "Mes Ieškom Pavarario" nemokamai.

TMD skyriai yra visose didesnėse lietuvių kolonijose nuo Bostono iki Los Angeles ir Kanadoje. Nariais gali būti paskirti asmenys, gyvenant kuriam mieste ar valstijoje. Nuosirdžiai kviečiu stoti į TMD iš tremties atvykusius tautiečius.

Šia proga pranešu, kad TMD centro valdyba nenustatė TMD nariams ir organizatoriams naujų narių prirašymo normų skaičiaus, bet kurie prirašys po 5 naujus narius, gaus dovanų pinigais ir knygomis; kurie prirašys daugiau negu 5 narius, gaus didesnes dovanas. Tad kviečiu visus TMD narius ir nares į organizacinio darbo taktą! Laukdamas TMD skyrių narių sąjūdžio bei kūrybinio darbo ir linkėdamas visiems sėkmės pasilieku

Su pagarba

Walter M. Chase,
TMD. Pirmininkas.

Geriausi linkėjimai musų
prieteliams Lietuviams

Seidman Furniture Co.

1835 East 55th Street

EN 4067

KALĖDŲ MINTYS MUSŲ LAIKRAŠČIUOSE

Tėvynė:

Jei visi pasaulyje gyvenanti žmonės sektų Kristaus pėdomis ir pildytų jo skelbiamą evangeliją, tai nebūtų karų, žmonių žudymo ir visi žmonės gyventų broliškoje santaikoje, kaip kad geros valios žmonės pridera gyventi. Dabar to nėra.

Garsas:

Sibire Kalėdų šventės girdės dūslis lietuvių tremtinių atdūsių ir dejavimų. Koncentracijų stovyklose, katorginiuose darbuose jie galės tikrai dvasioje prisiminti džiaugsmingai švestas Kalėdų šventes savo tėvynėje. Tremtyje irgi nebus pilnai linksmos Kalėdų šventės. Ilgesys tėvynės, ilgesys savųjų ir nežinomų jų likimų slėgs tremtinių dvasią. Susėdus prie varginai paruoštų kūčių stalo nevienos veidų suvilgins graudžios ašaros prisiminus praeitį, prisiminus tėvynę ir savuosius.

Darbininkas:

Ne religiniais sumetimais šiuo sezonu kalėdiniais vaizdais puošiami biznio, pramonės, finansų centrai, taipgi teatrai, muziejai, knygynai ir valdiškos įstaigos. Radio programose tik ir gaudžia kalėdinių giesmių melodijos. Visi žmonės įtraukti į tą džiaugsmo verpetą. Visa tai liūdią sveikinimai, gero linkėjimai, dovanos, asmeniškai pasipuošimai, papuošimai namų ir kalėdinių vaišių paruošimai.

Ką gi, ar reikia čia tuo visu gerėtis, grožėtis, džiaugtis? Yra žmonių, kurie linkę sakyti, kad žmonės tiesiog patraukę iš gerumo. Bet nemaža bus ir kritiška į tai žiūrinti. Daugelis ištikrųjų čia bus linkę sakyti, kad visa tai nesiderina su Kristaus dvasia. Tokie bus linkę sakyti, kad biznį darantiems Kalėdų metu Kristus padarytų tą, ką Jis padarė anuo metu perkantiems ir parduotantiems šventykloje.

Taip, tai taip. Bet tokį prielaidą darantieji privalo atsiminti, kad patys turi būti be priekaišto. Patys turi apžiūrėti, kad nebūtų verti Kristaus botago.

Amerika:

Dvidešimtojo amžiaus žmogus pasijuto esąs visai kitoks, negu ankstyvesnių amžių jo pirmtakūnas. Tokiu pasijuto jis dėl nepaprasto protinio išsivystymo. Šitas aukštasis protinis žmogaus išsivystymas patį žmogų apakino. Suradęs gamtoje daug paslapčių, jis pamatė, kad jis yra visagalis. Amžinojo Įstatymo dėsnių jam atrodė pasenę. Vietoj "nežudyk", jis įvedė — žudyk, jeigu tu... partija reikalauja. Vietoj "nemeluok", jis parėmė visą gyvenimą melu. Vietoj "mylek savo artimą", jis sukūrė baisią neapykantą vienas kitam. Ir taip jis atsidūrė melo ir neapykantos tvane, žudynių ir kančių chaoso. Jis neturi ramybės, nes nėra geros valios!

Lietuvių žinios:

Šiandien nebeatrodo, kad būtų toji valanda, kurioje gimė Dievas žmogaus išvaizdoje; bet atrodo grynai pasaulietiška šventė, kuri švenčiama kaip kad Dievo nebūtų. Nėra amžiais lauktoji naktis, kuri žvilgėjo kaip vidurdienis; bet tamsi ir šalta be gyvybės naktis, žmogus numetė tikrojo grožio rūbą, apsilivkdamas sugedusia beprotystės marška.

Amerikos Lietuvis:

Žmonių daug, ir jie visoki. Tačiau jų pagrindė, sakoma, esanti kokia tai vienybė. Žymus mūsų laikų anglas rašytojas, Aldous Huxley, pasakoja, žmogus gali tikėti šiam ar tam, gali gyventi vienaip ar kitaip, bet vis jis turi pagrindinį pojūtį idealams, kuriuos giliai vertina. Tie idealai, kaip tai pasirodo, bendri visame pasaulyje. Keliauk Indijon, keliauk Afrikon—visur rasi, kad žmonės gerbia dorą, grožį, gerumą, išmintį.

Margutis:

...būdamą pati pirmoji rusiško komunistinio imperializmo auka, Lietuva tiki į teisėtumo laimėjimą, į žmonijos sąžinės atbudimą ir laisvės atgimimą.

mimą. Tuo ir paaiškinama tautos kentėjimo prasmė ir jos aukos. Ji sudeda visas viltis į nuostabią žinią, kuri pasklido prieš porą tūkstančių metų mažame Betlėjaus mieste, kad jos žemėje vėl grįš "Taika žemėje geros valios žmonėms".

Sandara:

Šiandien mes jau apsipratome kitaip žiūrėti į Kalėdų šventes ir skirtingai jas įvertinti. Mes nebeieškom jų prasmės tolimose dausose arba kur nors "išrinktoje žemėje" — Palestinoje vadinamoje, bet tą prasmę randame savo aplinkoje, būryje artimųjų ir išvien su jais džiaugiamės Kalėdomis. Mes nesijaučiam, kad kas nors kitas turėtų spręsti mūsų likimą arba rūpintis mūsų "išpirkimu". Žmogus yra pats savo laimės kalvis ir jis turi užtektinai savyje pajėgų praskinti sau gyvenimo kelią.

Mes nei truputį nemažiau džiaugiamės už savo protėjus Kalėdomis. Tos šventės ir mums yra broliškumo simboliu. O kas link taikos ir geros valios žmonėse, tai mes jų nebeieškom dausose, bet stengiamės įvykinti patys.

Naujienos:

Miestų gyventojai palaipsniui užmiršo šitos šventės gamtišką reikšmę. Bet pasilsėt ir patalinti jėgas, jie mėgsta ne mažiau, kaip ūkininkai. Linksomos Kalėdos pasiliko, tačiau prekyba surado būdą panaudoti jas savo reikalui. Buvo sugalvotas Kalėdų Diedukas arba "Santa Claus", kuris dalina dovanas geriems vaikams. Šita intencija Amerikos krautuvės parduoda už bilionus dolerių prekių. Per mėnesį laiko eina Kalėdų Diedukų biznis, o paskui kai kurie žmonės nueina vienai valandai į bažnyčią ir išklauso giesmių ir pamokslų apie Kūdikių gimimą Betlejuje...

Tiktai tiek ir paliko ryšio su krikščionybe, prasidėjusia prieš 19 suviršum šimtmečių Palestinoje.

"Taika žemėje, gera valia žmonėms!" Kur šiandien toji taika? Ne Palestinoje, ne Graikijoje, ne Centrinėje ir Rytinėje Europoje, ne Kinijoje, ne Indonezijoje.

Draugas:

Šie laikai, labiau negu bet kada praeityje, šaukia reikalo visa atnaujinti Kristuje. Reikia iš pačių pagrindų sukrėsti žmoniją visą žmogaus gyvenimą ir visą aplinkumą. Kristaus mokslas turi būti įneštas ir į šeimos, ir į visuomenės, ir į ekonomikos ir į politikos gyvenimą.

Vienybė:

Bet, palikus nuosaly bizniškąją Kalėdų švenčių prasmę, reikėtų atsiminti, kad dovana suteikia malonumo ir ne tik tam, kuris ją gauna, bet ir tam, kuris ją duoda...

Taigi, šia prasme galvodami ir jausdami, mes patariame Vienybės skaitytojams atsiminti ir tuos, kurie jau kelintas, iš eilės, Kalėdas švenčia tremtyje. Kas, jeigu ne mes, Rmėrikos lietuviai, juos galime apdovanoti? Gyvendami, palyginti, pertekliu, mes tikriausiai galime pasidalinti su jais bent kukliais maisto siuntinėliais. Pasiunte, Kalėdų ar Naujų Metų progą, maisto siuntinėlių mes nušluostysime ašara ne vienai motinai, neturinčiai kuo paguosti savo vaikių.

IR NUO ELEKTRINIŲ žvakučių eglutės užsidega, jeigu nėra atsargumo. Štai per šias Kalėdas Scarsdale, N. Y., kilo gaisras nuo eglutės, kuri buvo papuošta elektrinėmis žvakutėmis. Matomai per neapsižiūrėjimą įvyko "trumpas susijungimas", t. y., susijungė pratrinti elektros laidai.

Per tą gaisrą žuvo, uždegęs dūmuose, A. E. Normann, Fawcett Publications Inc. sekretorius ir besigelbėdamas susižeidė jo žmona. Tik šūnis išsoko iš sniego pusnį nesusižeidęs.

Lietuvoje namuose niekas elektrinių žvakučių nepripažįsta, bet, atsargiai elgiantis, galrai atsitinka labai retai.

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai mūsų
Draugams ir Rėmėjams Lietuviams!

RUDY FICK

"House of Sincere Service"

★★

5310 ST. CLAIR AVENUE

Henderson 1103

Geriausi švenčių linkėjimai visiems mūsų draugams
ir rėmėjams Lietuviams!

Frank, Larry, and Ames

STANDARD APPLIANCE

3006-10 Lorain Ave.

OL 1515

PREZ. TRUMANO inauguracijos ceremonija sausio 20 d. Washingtono kaštus \$215,000. Prez. Truman mėgsta ceremonijas ir jis, priešingai kitiems prezidentams, pasiryžęs eiti iki kraštutinių ribų savo inauguracijos ceremonijose.

Dar nėra nusistatęs, ar jis važiuos ar net pėsčias eis pirmiausias savo parade.

Jis neturės pralaimėjusio prezidento, kuris sėdėtų šalia jo inauguracijos parade, kaip esanti, kuomet buna išrenkamas kitas prezidentas.

UKIŲ PRODUKTAI ATPIGO

Baigiantis 1948 metams pasirodė žymės ūkiškų produktų atpigimo: iš 30 įvairių produktų atpigimas palietė 17 pirmaeilį maisto dalykų.

Atpigimas palietė kornus, rugius, miežius, bulves, pynacius, saldžiasias bulves, pupas, obuolius, vėsią, kiaušinius ir kt.

KAIP ATNAUJINT DIRVĄ

Kai tik jūsų prenumerata už Dirvą baigiasi, paimkite pas jus esamą Dirvos kortelę, įdėkit \$3 popierinius ir įrašę savo pilną adresą, išsiųskite, užlipinę ant voko už 3c pašto ženklelį.

DIRVA
6820 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagaičio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina karta ir mėnesį. Kaina metams \$2. Užsisakant siųskit ir pinigų.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Skelbimai Dirvoje

Turėdami parduoti ar išnuomoti namą, kambarį, ar parduoti kokius daiktus kuriuos kiti gali sunaudoti, pasiskelbkite Dirvoje. Skelbimus atneškite gatvės paršę. Priimami iki pietų trečiadieniais.

PROF. J. ŠIMOLIUNO 70 METŲ SUKAKTIS

Vytauto Didžiojo Universiteto Technikos Fakulteto statybos katedros vedėjas prof. dr. inž. Jonas Šimoliūnas šįmet šventė savo 70 metų amžiaus sukaktį.

Prof. J. Šimoliūnas yra vienas iš tų pionierių, kurių vardas yra tampa surištas su mūsų nepriklausomos technikos gyvenimu. Nerasime nei vieno Nepriklausomybės laikais baigusio inžinieriaus, kuris nebutų arčiau pažinęs prof. J. Šimoliūno.

Prof. J. Šimoliūnas gimė gausioje ūkininko šeimoje (3 broliai ir 4 seserys). Pradžioje mokėsi namie, vėliau persikėlė į Rygą pas ten gyvenusį jo dėdą. Jo dėdka vadovavo to meto lietuvių judėjimui ir buvo nuolatinis Dainos Draugijos pirmininkas.

Dar jaunam profesorui esant, teko pergyventi dėdka suėmimą ir jo žiaurius kankinimus, kas iš prigimties jo jautrioje sieloje sukėlė didelį pasipriešinimą viskam, kas rusų buvo daroma lietuviškai dvasiai užslopinti.

Savo tvirto charakterio dėka, jam pasisekė nugalėti visus rusų daromus spaudimus ir 1909 metais baigti Rygos Politechnikos Instituto inžinierijos skyrių.

Dar budamas moksleiviu, o vėliau studentu, J. Šimoliūnas aktyviai dalyvavo lietuviškame judėjime: organizavo lietuviškas pradžios mokyklas, rašė ir leido joms reikalingus vadovėlius. 1905 m., kaip Rygos lietuvių atstovas dalyvavo Didžiajame Vilniaus seime.

Vėliau, dirbdamas Suomijoje, ten gyvenančius lietuvius atstovavo Petrapiilo seime. Karui pasibaigus, 1918 metais organizavo lietuvių pabėgėlių — 2000 žmonių — transportus iš Suomijos į Lietuvą.

Kuriantis Nepriklausomai Lietuvai buvo labai didelis trūkumas inteligentų ir specialistų. Čia profesorius J. Šimoliūnas su visu savo jaunatvišku entuziazmu ir energija stoji į valstybės kūrimosi darbą.

Pirmuose (Voldemaro, Slezevičiaus ir Dovydaičio) ministrų kabinetuose prof. J. Šimoliūnas buvo susisiekimo ministru. Vėliau direktorium, Karo butų skyriaus, pirmuoju viršininku, Vyr. Susisiekimo ministerijos Inspektorium, šventorio ir Klaipėdos uostų darbų vedėju (1925-1936); Lietuvos Aukštųjų Kursų (1920-1922) Technikos skyriaus vedėju ir nuo vasario 16, 1922 m. iki 1944 m. Vytauto Didžiojo Universiteto statybos profesorium.

Salta tiesioginio darbo jis aktyviai dalyvavo techniškoje spaudoje, išleido statybos vadovėlių ir net būdamas tremtyje ruošia literatūrą būsimam Lietuvos atstatymui. Jo buvo paruoštas platus veikalas apie molių panaudojimą statyboje, bet šios knygos rankraštis yra žuvęs bombardavimo metu.

Dabar prof. J. Šimoliūnas gyvena Bavarijoje, Kempteno tremtinių stovykloje. Ir čia, nežiūrint nepalankių gyvenimo sąlygų, kartu su prof. S. Kolu-paila ir kitais aktyviai dalyvauja stovyklos kultūriname gyvenime. Taip pat nuo 1945 metų iki šiai dienai važinėja ir skaito paskaitas International Universitete Muenchene, kartu profesoriauja Baltie Universitete Hamburge ir Lietuvių Aukšt. Technikos kursuose Kemptene.

Tenka palinkėti prof. dr. inž. Jonui Šimoliūnui sveikatos ir ištvermės, kad išmušus laisvės varpui, vėl su ta pačia energija ir jaunatvišku entuziazmu dar ilgus metus galėtų dirbti Lietuvos atstatymui. J. A.

KAIP MES SU ŽMONA RUOŠĖMĖS EMIGRUOTI

Iš ciklo "STOVYKLOS DVASIA"

Žmona man ir sakys:

— Žinai, Tada, galvoti apie kelią atgal tuo tarpu nėra ko: emigruoti vistiek reikės. Bet ką mes darysime atsidūrę svetimame krašte? Mes abudu pedagogai, mokame tik vaikus mokytį, tokių ten nereikės. Reikės būti juodadarbiais. Išvada aiški: nieko nelaukiant, reikia keisti profesiją. Aš nusprendžiau taip: tu mokysiesi amatų, o aš kalbų.

— Kaip tat amatų? — paklausiau nuste-bęs. — Tu, tur būt, norėjai pasakyti: amato?

— Ką norėjau pasakyti, tą ir pasakiau: amatų! — atkapojo žmona. — Ką tu žinai, koks amatas kokiame krašte bus reikalingesnis ir pelningesnis? Jei tu, sakysime, išmoksi šaltkalvystės ir nuvažiuoji į tokį kraštą, kur apskritai apie šaltkalvystę niekas nieko nežino, ką tu tada darysi? Stipsi iš bado arba bastysies su juodukais ir skruzdėlių kiaušinius medžiosi. O jei tu išmoksi du, tris, keturis amatus, tai tu drąsiai važiuoji, kur tik tave vėža: netinka vienas amatas, prašau, ponai, aš kitą turiu! Į kokį tik kraštą nuvažiuosi, vis neprausi pro šikšnelę: iš daugelio amatų vis vienas susiras, iš kurio duoną pelnysi.

— Devyni amatai, dešimtas badas, — pastebėjau skeptiškai.

— Netaukšk niekų, beveik supyko žmona. — Mums, tremtiniais, ta liaudies išmintis pasenėjusi. Ir spauda rašo, kad mums reikės derintis prie kitų kraštų gyvenimo sąlygų. O tu man pasakyk, ką reiškia derintis prie kitų kraštų gyvenimo sąlygų? O tai reiškia, kad reikia numatyti ko daugiausia galimybių, o numatyti ko daugiausia galimybių, reiškia išmokyti ko daugiausia amatų. Rodos, aišku? Aš suprantu, kad per trumpą laiką negalima kaip reikiant išmokyti gerai daug amatų, bet tai ir nesvarbu: svarbiausia pramokti. Pradėjęs dirbti, išsipraktikuosi. Tu gi ne koks liurbis esi...

Nepasakysiu, kad žmonos kalba būtų mane įtikinusi, bet taip pat negalėjau tvirtinti, kad nebūčiau bent iš dalies su ja nesutikęs. O kita vertus, iš 20 metų patyrimo žinoju, kad ginčytis su žmona bergždžias dalykas. Ką aš galėjau prakišti, paklausydamas žmonos? Nieko. Net ir tuo atveju, jei pasitvirtintų senoji mūsų patarlė apie devynis amatus ir dešimtą badą, aš nieko nepralaimėčiau, nes visą kaltę galėčiau sumesti žmonai. O jei, neduok Dieve, nepaklausi žmonos, jos patarimas vis dėlto pasiteisintų, tuomet iki karsto lentos ant savo kaklo jausčiau jos piuklą. O pagaliau, emigracijai ruoštis ar šiaip ar taip reikia nors ir dėl savo sąžinės nuraminimo, kad, stojus į atrinkimo komisiją, nereikėtų griaužtis pirštų, jog nieko nemoku.

— O kokių kalbų tu manai mokytis? — paklausiau žmonos.

— Aš laikysiuos to paties principo kaip ir tu: juo daugiau juo geriau. Ką gi žinai, kokia kalba bus reikalinga? Pirmiausia lankysiu anglų kalbos kursų, paskum — ispanų, portugalų, gal ir prancūzų. Slavų kalbas mes mokame, vokiškai taip pat susikalbame.

— Ar tavo galva nepavirs Babelio Bokštu?...

— Ir vėl nukalbėjai į šalį. Ką reiškia Babelio Bokštas? Suprantama, kaip tu amatų, taip aš kalbų iš pagrindų neįsimoksiu. Svarbu pradžia, o paskui pagal reikailą tobulinsimės. Svarbu įdėti kapitalą, kad ateityje galėtume juo pasinaudoti. Rodos, aišku.

Nors visai aišku man nebuvo, bet darbo griebėmės: pradėjome uoliai lankyti kursus — aš amatų, žmona kalbų. Buvo galima padėti ant lentynos seną garbingą mokytojo profesiją, bet ką padarysi? Iš pradžių stojau į elektrotechnikos kursus, kuriuos po poros mėnesių baigiau ir gavau diplomą. Paskum sekė daržininkystė ir sodininkystė, šoferių kursai, šaltkalvystė, radiotechnika, pienininkystė, siuvimo-kirpimo, kailinių žvėrelių auginimo ir kiti kursai. Po pusantros metų uolaus lakstymo po įvairius kursus aš kišenėje turėjau devynis diplomus.

Mano žmona sėkmingai varė kalbotyrą. Po pusės metų ji labai gerai baigė anglų kalbos kursus. Ispanų bei portugalų kalboms ji vėl pasiskyrė po pusę metų. Prancūzų kalbos pamokas ji ėmė privačiai. Pati viena iš vadovėlių ji studijavo esperanto kalbą. Žodžiu, po pusantros metų ji mokėjo tiek kalbų, kiek aš amatų: lietuvių, rusų, lenkų, anglų, ispanų, portugalų, prancūzų, vokiečių ir esperanto.

Mums atrodė, kad mūsų pasiruošimas emigracijai yra įgyvendintas. Kas ir kaip galėjo už mus geriau pasiruošti? Mes galėjome ramiai ir ne be tam tikro pasididžiavimo laukti bet kurios progos emigruoti. Mes džiaugėmės išgiję stambų kapitalą, kuriuo, tikėjomės, nebūlogai galėsim pradėti verstį po bet kuria pasaulio pado-dange. Emigracija mums pasidarė nebe tokia baisi. Prisipažinsiu, kad nešiodamasis kišenėje devynis diplomus, aš negalėjau nežūrėti truputį iš aukšto ir ne be tam tikro pasigallėjimo į tuos, kurie jokių diplomų neturėjo.

Sakysime, kad ir toks Jonas Jonaitis. Pro-

fesijos jis yra batiuovys. Jis nekvaršina sau galvos jokiais kursais ir ramiausiai kala puspa-džius. Jis man pasakė, kad kitų amatų nema-nas mokytis ir kad kur nuvažiuosias visur bū-sias batiuovys. Kai aš pastebėjau, kad jis ga-lis patekti į tokį kraštą, kur basi vaikšto, jis il-gai negalvodamas atkrito, kad jei jam neduosią batų siūti, tai paprašysias gražinamas atgal į stovyklą...

Kol nebuvome pasiruošę emigruoti, mes su žmona nelabai domėjomės mūsų stovyklos emi-gracijos skyriaus skelbimais, kurių buvo nukli-juota visa lenta. Bet kai turėjome kišenėse net 18 diplomų, aš labai atsidėjęs ėmiau sekti kiek-vieną skelbimėlį, kad nepražiopsočiau progos iš-trūkti iš to prakeikto įkryjusio stovyklos gy-venimo. Ir štai vieną rytą randu naują, ką tik iš rašomosios mašinėlės ištrauktą skelbimą, kad vienai didelei valstybei reikia amatininkų ir vie-nos vaikų auklėtojos, mokančios svetimų kalbų.

Man atkėlėjo širdis iš džiaugsmingo susi-jaudinimo.

— Važiuojame! — surikau žmonai parbėgęs namo.

Nepasakosiu čia apie visus formalumus, ku-riuos turi atlikti kiekvienas kandidatas emi-gruoti. Tik tarp kit ko pasakysiu, kad turėjau užpildyti blanką, kur buvo surašyti 99 klausimai. Ta didelė valstybė, į kurią mes rengėmės važiuoti, bet kokių, nuodugniai neišaiškintų as-menybės neišsileidžia. Ji nori žinoti, kur tu gy-venai per paskutiniuosius 20 metų, kur per tą laiką dirbai ir kiek uždirbai, kokiomis organiza-cijoms priklausai, kiek pavardžių turėjai, ar ne-siruošei nuversti vienos iš sąjungininkų valsty-bių vyriausybės, ar nesi ištvirtėlis ir girtuoklis, žodžiu, iškvėčia tavo gyvenimą iš panagių be-veik nuo gimimo dienos.

Tą naktį, prieš važiuojant į komisiją, ma-no žmona sapnavo nei šoki, nei tokį sapną. Ji, rodos, eidama per stovyklą, susitiko keistą prab-giangiai apsirėngusią, rūsiu veidu būtybę, kuri ją pašaipiai paklausiusi:

— Ką, vadinasi, ryt važiuoji į komisiją?

— Važiuoju, — atsakiusi žmona nužemini-tai.

— Tu manai, kad taip lengva ištrūkti iš mano valdžios? — kažin kaip be garso nusijuokė keista būtybė.

Žmona nežinojusi ką atsakyti, o pamėklė tęsusi toliau:

— Aš esu Stovyklos Dvasia. Tokių skur-džių, kaip tu, po mano sparneliu slepiasi tūk-sančiai, ki, ki, ki! Jie mano klsnūs piliečiai. Aš mėgstu jiems sumaišyti protus, kad jie taip greit nepaspruktų iš mano globos. Man malonu pažaisiti jų likimu. Jie puola čia, puola ten, kur jiems numeti grūdą, bet iš mano globos pa-bėgti nedrįsta. Tik kai kuriems pavyksta pa-sprukti, bet kiek aš jiems pinklių pakeliiu pa-spendžiu! Juokinga, kaip jie tose pinklėse ka-pstosi! Bet užtat kiek pas mane atbėga naujų! Milijonai! Visose pasaulio dalyse aš esu pri-steigusi stovyklų. Išmokusi devynias kalbas, tu manai mane nugalėjai, ki, ki, ki!

Žmona stovėjusi apglumusi. Kai Dvasia kikenė, ji žvilgtelėjusi į veidą: jis buvęs žiaurus, negailestingas ir bejausmis.

Kodėl tu tokia negailestinga? — išdrį-susi ji paklausti Dvasią. — Tu turėtum būti gailestingesnė vargšams žmonėms...

— Už ką? — nustebusi Dvasia. — Gal tu manai, kad aš juos globoju iš meilės? Klysti. Ar tu nežinai, kad skurdžių niekas nemylti ir ne-gerbia? Jei jiems kas ką kystelėja karnį, tai tik dėl to, kad jis nepasitipų iš bado, nes taip patogia. Ar negeriai numesti karnėli, kad pas-kum galėtum dėtis dideliu geradariu ir būgnais bugnyti apie žmoniškumą, artimo meilę ir kitus panašius niekniekius, apie kuriuos žmonės mėgsta kalbėti iš nuobodumo, užuot leidus skurdžiui pastipti iš bado ir paskum klausytis sąžinės murmėjimo, kad leidai žmogui atsikirti su šia asary pakalne, nors, gal būt, ten jis laimin-gesnis, kaip čia. Matai, mano viskas nuosekliai apgalvota...

Laimingos tau kelionės į komi-siją, — pamojavusi Stovyklos Dvasia žmonai ir dingusi už trečiojo barako kampo.

Kaip tu manai, ką toks sapnas galėtų reikšti? — paklausė žmona baigusi pasakoti.

Sapnų aiškinti aš nemoku, bet žinotai sako, kad jei sapnas blogas, vadinasi, bus ge-rai, — nuraminau žmoną, bet pats širdyje pagai-vojavau, kad jei jau boboms imasi dvasios vaiden-tis, tai jau greičiausiai velnias trauks...

(Pabaiga kitame numeryje)

SUGRĮŠIME LAISVI

Matau šiandieną naujus ženklus,
Matau kelelį į namus.
Kad skaudus vėjai lems patrankos,
Ne visad skausmą neš dangus.

Prašys dar obelys mūsų soduos,
Prašys dar ievos paupiais.
Šiandien suprantam ir be žodžių,
Už ką mus varė tremtiniais.

Tikiu, kad saulė kils į dangų,
Kad skaudus vėjai lėks toli.
Prakirtę, vyrai, naujus langus,
Namo sugrįšime laisvi!

Balys Gaidžiūnas.

PRASOM NENUSTEBTI!

Mūsų skaitytojai jau yra pripratę DIRVOJE nematyti vienos raidės, kuri lietuviškuose raštuose paprastai vartojama. Tai yra "ū" raidė, vadinama "ū ilgoji".

Dabar jau ir mes ją turime, tik dar ne visų didumų. Greit ir visų didumų turėsime.

Šiame numeryje ta "naujo-kė" jau kai kur pasirodo. Bet prašom nenustebti, kad ji vie-nur yra, o kitur, kur turėtų būti, jos vis dar nėra... Mato-te, ji dar neįprato atstoti, kur jai pridera... Tikimės greit ją "prįjaukinti".

Savings will always
be important to the
man who wants to
look into the future
with a feeling of
security and personal
independence!

Savers always welcome

AKINIAI

galima gauti pas
D-RA MATULAITI
(Lait)
7829 Euclid Avenue

SEND, Inc.

304 West 63rd Street
CHICAGO 21, ILL.
Tel. ENGLEWOOD 5028

SEND PRIMA

MAISTO SIUNTINIŲ (UŽSAKY-MUS) VISAS VOKIETIJOS IR AUSTRIJOS ZONAS, ANGLIJĄ, PRANCŪZIJĄ, ITALIJĄ, OLAN-DIJĄ, BELGIJĄ, ŠVEICARIJĄ, LENKIJĄ, ČEKOSLOVAKIJĄ, JUGOSLAVIJĄ.

Maisto siuntinėliai: APDRAUSTI draudimo, firmose, pristatymas GARANTUOJAMAS. Nesuradus adreso, pinigai grąžinami. Pa-kely dingęs siuntinys pakeičia-mas kitu.

PRISTATYMO LAIKAS: 8-21 DIENAI: VISUS KRASTES. Geriausi eksportiniai produktai. Pristatymas vykdomas iš sandė-lų Europoje.

Siunčiant money order, čekį ar kt. mok. priemonę, tiksliai nuro-dykite gavėjo adresą ir užsako-mo siuntinėlio tipo numerius. Galima užsakyti kelį pakelėliai tam pačiam gavėjui.

No. 1	2 sv. taukų, kiaušinių
	2 sv. bekonų
\$8.00	2 sv. kiaušinių desros
	2 sv. kenuotų jautienos
	1 sv. pieno miltelių
No. 2	2 sv. bekonų
	2 sv. kenuotų jautienos
\$6.00	2 sv. pielių Afrik. apels.
	1 sv. cukraus
	1 sv. kavos pupelių
	1 sv. šokolado, blocks
No. 3	2 sv. kiaušinių taukų
	2 sv. bekonų
\$5.00	2 sv. cukraus
	2 sv. aukštesnės riebi. sūrio
	1 sv. kavos pupelių

No. 4

\$2.95 9 SVARAI CUKRAUS

No. 5

\$4.98 9 SV. KAVOS PUPELIŲ

No. 6

\$4.00 4,5 sv. cukraus

\$4.00 4,5 sv. kavos pupelių

No. 7

\$2.00 200 Chesterfield cigarų (išskiriant Vok. ir Italiją)

No. 8

\$5.95 16 sv. sudutų silkių stati-nėle (Tik į Vokietiją)

No. 9

\$2.85 10 sv. kvietinių miltų

\$2.85 4 unc. kepimo miltelių

EXTRA RIEBALŲ 6 SV.!!!

No. 10

\$7.95 2 sv. kiaušinių taukų

MIRIMAI.

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka.

KASPADAS Celestinas, 64 m., mirė lapk. 20, Wyoming, Pa. Amerikoj išgyveno 44 m.

TECELAUSKIENĖ Marė, mirė lapk. 18, Shenandoah, Pa. Amerikoj išgyveno 45 m.

ČIAPIENĖ Teklė, mirė lapkr. m., Philadelphia, Pa.

ZAJAUSKAS Pranas, pusamž., mirė gruodžio 2, Chicagoje. (Šiaulių ap. Vaiguvo p. Kujokų k.) Amerikoj išgyveno 43 metus.

KERULIENĖ Rozalija (Piškinaitė), pusamžė, mirė gruod. 4, Chicagoje. Amerikoj išgyveno 45 metus.

PALIONIENĖ Amelija (Jovaitė), 85 m., mirė gruod. 2, Chicagoje. (Naujamiesčio par. Nočegalo k.) Amerikoj išgyveno 50 metų.

RAPONAITIS Povilas, mirė lapkr. m., Philadelphia, Pa.

KAZLAUSKAS Pranas, 54 m., mirė gruod. 2, Chicagoje. (Kėdainių ap. Grinkiško p. Rudžių k.)

MITKUS Antanas, mirė lapkr. 20, Newark, N. J. (Užvenčio p. Dvarčiaus dvaro). Amerikoj išgyveno 40 metų.

NIDERSTROSA Martynas, 22 m., mirė spalio 8, Johnston City, Ill.

KETURAKIENĖ Magdė, pusamžė, mirė lapkr. 24, Chicagoje. (Vilkaviškio ap. Vištyčio p.) Amerikoj išgyveno 44 metus.

DRAUGALIS V. A., 39 m., mirė lapkr. 13, Arizona valstijoje.

MONTVILAS Jonas, pusamžis, mirė lapkr. 26, Chicagoje. (Varnių par. Drabuškių k.) Amerikoj išgyveno 45 metus.

STANKUS Vincas, seno amž., mirė lapk. 29, Chicagoje. (Raseinių ap. Jurbarko p. Daipių kam.)

SIMKUS Antanas Jr., 12 metų, mirė lapkr. 30, Chicagoje, kur buvo ir gimęs.

KULBIS Glemensas, mirė lapk. 2, Binghamton, N. Y.

LENKTIS Juozas, 70 m., mirė lapkr. 22, Brooklyn, N. Y.

BABRAVICIUS Steponas, 60 m., mirė lapkr. 22, Brooklyn, N. Y.

GUBISTA Adomas, pusamžis, mirė lapk. 24, Chicagoje. (Raseinių ap. Pašilės p. Klibaldių k.) Amerikoj išgyveno 47 m.

NEVERDAUSKAS Antanas, seno amžiaus, mirė lapkr. 27, Chicagoje.

HIPPODROME

"Whiplash"

Šiame veikale vaiduojama jauno, linksmo žmogaus meilė gražiai moteriškai, kas sudaro puikią dramą. Joje vadovaujamas rolas turi Dane Clark, Alexis Smith, Zachary Scott ir Eve Arden. Ta filmą pradės rodyti Hippodrome Theatre trečiadienį, sausio 5.

Dalykas dedasi vakarų.

Veiklas vyksta Monterey pajūryje, paskui persikelia į New Yorką. Miss Smith vaidina naktinio klubo dainininkę, kuri įsimyli į Clark.

Prie ju vaidina Jeffrey Lynn, S. Z. Sakall, Alan Hale, Douglas Kennedy ir Fred Steele.

ZMONIJOS ISTORIJA

Paveiksluota, kietu viršeliu, 610 puslapių. Labai svarbi knyga norintiems geriau suprasti dabartines pasaulio bėdas.

Kaina \$2.00

6-VALGIŲ GAMINIMAS

IR NAMŲ PRIZIŪRĖJIMAS

Butina knyga visoms šeiminiškėms. 170 puslapių.

Kaina \$1.50

7-DIDYSIS SAPNININKAS

su priedais. Įdomi visiems sapnų aiškinimo mėgėjams. Prieduose visokių žaidimų ir lošimų pamokymai. 186 pusl.

Kaina \$1.50

Reikalaukit Dirvoje

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliepti į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Malgunas Juozas, Stasys ir Vincas, iš Balakų km., Liudvinavo parap. Marijampolės apskr.

Masokienė Vincė.

Matulaitienė - Kulikauskaitė Marija, iš Kybartų, Vilkaviškio ap., vyras Juozas ir vaikai Eleonor, Victor ir Violet, gyv. Grand Rapids, Mich.

Mažeikytė - Bancevičienė Antosė Regina, iš Vilkaviškio ap., ir vyras Bancevičius Antanas, iš Marijampolės ap.

Melinauskienė - Pocyte Veronika, iš Paberžių km., Viduklės vl. Raseinių ap.

Merkelis Jurgis ir Stanislovas, s. Vincio ir Barbaros.

Mertinkaitis Petras.

Mickevičius Vladas, iš Moniškių km. Babtų vl., Kauno ap.

Miliauskas Simonas, iš Obelinų km., Alytaus ap.

Mitalas Jonas, iš Droničių km., Utenos ap.

Mockevičienė - Ziurūtė Marijona, iš Alvitų vl., Vilkaviškio ap.

Monkevičius, iš Pabalių km., Radviškio vl., Šiaulių ap.

Montvilaitė Marija, gim. Amerikoj, gyvenusi Lukšių km., Jurbarko vl. Morkunas Bronius ir Jurgis ir Morkunaitės Anelė, Liudvika ir Zosė, iš Naujasodžio km., Antalieptės vl., Zarasų ap.

Navickaitė Marija, dukte Aleksandro.

Navickas Antanas, iš Kamarų km., Leipalingio vl., Lazdijų ap.

Novitz Stella (Olechavičiūtė stasė), gyvenusi Kaune.

Olechavičiūtė Stasė (Novitz Stella), gyvenusi Kaune.

Pajuodis Jonas ir Jurgis, iš Subačiaus vl., Panevėžio ap.

Pašukonienė - Kunickaitė Marijona, iš Mitkų km., Gardinavos vl. Paulauskas Vincentas ir Kazimieras, Kazimieras ir Kostas, iš Plungės.

Petrutis Juozas ir jo sūnų Juozas ir Paulius, gimines prašomi atsiliepti.

Pocyte - Melinauskienė Veronika, iš Paberžių km., Viduklės vl., Raseinių ap.

Prakuskis Joseph ir Zosė Gražulytė - Prakuskienė.

Pušis Juozapas ir Kazimieras.

Puskienės Emilijos anukas ir Sneideris Petronas sūnus Juozas Sneideris prašo atsiliepti gimines.

Radvila Amelija, Ignas, Jurgis ir Stasys, iš Kiauklių km., Gruzdžių vl., Šiaulių ap.

Ramanauskas Juozas, iš Karpikų km., Kaupiškių vl., Vilkaviškio ap.

Rederytė - Gudaitienė Marija, iš Tauragės.

Reinhard - Renke Marija, gyvenusi Kybartuose.

Renke - Reinhard Marija, gyvenusi Kybartuose.

Rukštelis Joseph ir Teklė Gražulytė - Rukštelienė.

Runcelis - Grinkaitė Ksavera.

Saladzius Adomas, iš Vyžuonų parapijos, Utenos ap.

Salčius Juozas, iš Saltiniškių km., Prienų vl., Marijampolės ap.

Salkauskas Antanas, Juozas ir Jonas, iš Kalesnių km., Simno vl., Alytaus ap.

Savickis Mataušas, s. Antano, iš Raseinių ap.

Sirtautaitė Bronė, iš Stonių km., Raseinių ap.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, del apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

409-12 Society for Savings Bld

Telef.: MAin 1773.

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas
musų specialybė.

Kambarių Popieravimas
Namų Maliavimas

16908 Endora Road

Telefonas: KENmore 8794.

Cleveland, Ohio

CIO IR KOMUNIZMAS

Nors prieš kelias savaites įvykusiame CIO suvažiavime tos organizacijos pirmininkas Murray ir smarkiai komunistų pliekė savo žodžiais, tačiau tuo viskas ir baigėsi. Jo "pasmerkimas" atsimušė į kelias nereikšmingas mažas uni-jas, kurias valdo komunistai ar komunistų simpatizatoriai. Jis nepalietė didelės komunistų vadovaujamos CIO Elektros Darbininkų unijos, per kurią, kaip Kongreso Un-American komisija patyrė, Kremlius turi savo kontrolėje visą Amerikos elektros gaminių industrijos kontrolę.

Komunistai pagrobė į savo kontrolę elektros unijos vyriausią ofisą, vykdomąjį komitetą, apmokamą štabą, unijos organą ir daugelį tos unijos distriktų ir skyrių. Ta unija turi 600,000 narių, kurių dauguma yra ištikimi amerikiečiai, bet komunistai yra jų vadovais.

Niekas neabejoja, kad Philip Murray priešingai komunistams ir komunistams unijų vadams, tačiau keistai išrodo, kad jis nesima jokių priemonių komunistus iš svarbių unijų vadovybės pašalinti.

Kiti spėja, kad jis gal bijo didesnių unijų atskilimo nuo CIO.

Kongreso Un-American komisija nustatė, kad komunistai vadovauja 13 unijų. Keturi iš jų įvardintų komunistų yra net unijų pirmininkais.

CIO vadai jau paruošė nurodymus ir būdus, kaip 81-as Kongresas turės atmesti Taft-Hartley darbo įstatymą. Būtų labai sveika, jeigu CIO vadovybė pasirūpintų pamokyti unijų narius greičiau atsikratyti komunistų vadų iš savo tarpo.

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Dayton
ir apilinkėje.

1302 Lamar St. Dayton, O.

DIRVAI išsirašyti nereikia laukti pradžios metų. Išsirašykite dabar. Pusei metų \$1.50

Pastaba Skaitytojams

Jeigu kada negaunate kurio Dirvos numerio tai prašydami Administracijos prisiųsti tą numerį, nerasykit: "Negavau pereinamo numerio," bet pažymėkit aiškiai: "Negavau nr. 5, ar 15, ar 34, ar 47". Tas palengvins be jokių sunkumų greit pasiųsti jums tą numerį kurio negavot.

DIRVOS Administracija.

Vėl 1,000 vagonų maisto Europai

Prieš Kalėdas pasiekė Atlantą oostus apie 1,000 vagonų maisto, surinkto iš 24 ūkininkų valstijų, europiečiams sušelpiti.

Kai kurios valstijos ypatingai žymiai prisidėjo, nes, pav. Iowa viena suaukojo 275 vagonus maisto.

Indiana valstija sudarė apie 200 vagonų, Illinois apie 150 ir Nebraska apie 100.

Be gruodį ir kitų maisto produktų suaukota tankų \$10,000 vertės.

Tokį dosnumą ūkininkai galėjo parodyti aciū praėjus vasaros dideliu užderėjimui.

1947 metų pabaigoje buvo pirmas toks bandymas siųsti europiečiams maisto dovanas ir pradėjus nuo Los Angeles, iki pasiekė Atlantą, suaukoto maisto ir grūdų surinkta šimtai vagonų.

State Departmentas apgailestauja, kad Pietų Amerikos valstybėse vėl prasidėjo revoliucijų banga, kurių metu nuverčiamos konstitucinės vyriausybės.

Bet kas gi įsivaizduoja Pietų Ameriką be revoliucijų ir politinių perversmų!

Sovietai siūlo savo suredaguotą rezoliuciją prieš Olandijos karinius veiksmus Indonėzijoje. Tuo būdu jie neprisiideda prie kitų kraštų rezoliucijos, nors sovietų siūlymas iš esmės ne daug tesiskiria nuo kitų siūlymo. Olandai tuo tarpu žygiuoja toliau, nesutikdami iš indonėziečių žymesnio pasipriešinimo.

KAS platina Dirvą — tas platina apšvieta.

Vincent B. Archis

Dirvos Atstovas
Prenumeratams, Skelbimams
LOS ANGELES, CALIF.
331 So. Rampart Blvd.

DIRVAI išsirašyti nereikia laukti pradžios metų—pasiųskite prenumeratą dabar ir Dirva jus tuoj lankys.

Kariai turės prisiekti, jog nėra komunistai

Amerikos kariuomenės viršininkai išleido patvarkymą, sulg kurio visi į kariuomenę įstojanti laisvanoriai ir draftuojami vyrai privalo padaryti pareiškimus, kad jie nėra komunistai. To imamasi apvalymui kariuomenės eilių nuo komunistų ir užkirtimui jiems kelių įsigauti į militarinę tarnybą varamui kenksmingo pro-sovietiško darbo.

Patvarkymas įsako neleisti buvusiems ir dabartiniams komunistams ir jų šalininkams įstoti kariuomenės ar gauti paaugštintimus bent kurioje militarinėje srityje.

Įvesta ir griežta procedūra pašalinimui iš tarnybos susėkams kenksmingiems asmenims jau dabar esantiems tarnyboje.

BUY BONDS TODAY!

U. S. SECURITY LOAN VAJUS

Prisidėjimui prie visuotinos kovos su infliacija, Cuyahoga County Committee kuris dirba U. S. Security Loan pravėdime, praneša kad jis pilniausia remia ir užgia United States Treasury Departmento United States Savings Bond programą kurio svarbiausias tikslas yra prisidėti prie infliacijos sulaukymo.

The United States Savings vajas Cuyahoga apskrityje vedamas nuo Birželio 15 iki 30. Pirkite U. S. Security Bonds, tuo pačiu planu kaip pirkdavote karo metais. Jie nėra gera pelnų ir yra taip saugūs kaip patys dolariai.

THE MAY COMPANY

Sutaupykit nuo 25% iki 50% mūsų didžiajame baldų išpardavime

18-to ŠIMTMEČIO PAVIDALO VIESKAMBARIO RALDAI

\$59.95 Kimšta Lounge Kedė, rožinio ar mėlyno tapestro \$39.95

\$59 Fireside Kedė, apdengta rožinės spalvos damasku \$39.95

\$279 Chesterfield Sofa, minkšta, rusva ar rožinė \$99

\$110 Lounge Kedė, naujoviskos medžiagos frieze \$89

\$315 Chesterfield Sofa, žalia damasko, su paduškaitė \$269

\$289 Tuxedo Sofa, pilka, apvedžiota apacia, paduškaitė \$229

\$395 Regency Sofa, raudono brocatelle, su paduškaitė \$119

\$303 London Club Sofa, su paduškaitė, kimšta \$249

\$150 Lounge Kedė, rožės brocatelle, paduškaitė, kimšta \$129

\$259 Chesterfield Sofa, pilko mohair, apvedžiota apacia \$219

\$99 Piaustytu Rėmu Lounge Kedė, paduškaitės atrama \$69

\$329 Regency Sofa, pjaustytu rėmu, mėlyna \$239

\$279 Louis XVI Sofa, raudono matelasse \$219

\$450 Regency Sofa, gražaus darbo, mėlyno brocatelle \$249

\$159 Wing Kedė, beige tapestro, gražiais apvadais \$99

\$198 Fireside Kedė, mėlyna figūrų tapestra, apkalinėta \$119

\$259 Club Kedė, novelty velveto, gilia minkšta sėdynė \$139

\$198 Chesterfield SSofa, pjaustytu rėmu, su atramais \$139

\$119 Lounge Kedė, Hi-Roll Užpakaliu, žalios frieze \$89

\$59 Wing Kedė, mėlyno dviejų tonų damasko \$39.95

\$119 Regency Love Seat, mėlyno damasko \$89

\$169 Fireside Kedė, pjaustytais rėmais, ruda tapestra \$119

\$139 Fan Kedė, pjaustytais rėmais, mėlyno brocatelle \$79

\$395 Chippendale Sofa, didei, raudono matelasse \$269

\$139 Fireside Kedė, mėlyno damasko, apkalinėta \$89

\$298 Love Seat, pilko brocatelle, apvedžiota \$195

\$149 Wing Kedė, plačių bryžių damasko \$119

\$398 Regency Sofa, rožinio brocatelle \$198

VIESKAMBARIO IR MIEGKAMBARIO RAKANDAI

\$119 Chaise Lounge, aukso šilko damasko \$59

\$189 Fireside Kedė, plačiu atramu, beige tapestro \$139

\$395 Drožinėta Duncan Phyfe Sofa, gero damasko \$295

\$169 Drožinėtas Arm Chair, geltonai apdengtas \$99

\$198 Ekstra Didelė Minkšta Lounge Kedė \$149

\$179 Lounge Kedė, slate ir chartreuse gražiu viršum \$98

\$315 2 dalių Suite, club rasies, rožiniu frieze \$269

\$289 2 dalių Suite, gero darbo, ture novelty frieze \$229

\$295 2 dalių Suite, Charles rusies, turquois frieze \$269

\$195 Sofa, Lawson stiliausė piigo figuruoto tapestro \$169

\$193 Septynių dalių Dinette Setas, bufetas, china, stalas ir 4 šoninės kedės, English oak \$99

\$59 English Oak Credenza Junior Bufetas \$29.50

\$65 English Oak China Kabinetas \$32.50

\$298 Chippendale Dresser, komoda ir pilno dydžio lova \$239

\$310 Sheraton Inlay Mahogany Vanity Chest, su lova \$249

\$395 Chippendale Mahogany Dresser, su komode, lova ir staluku prie lovos \$295

\$179 Sheraton Mahogany Dresser, komodė ir lova \$149

\$95 Walnut Provincial Chest \$49

\$269 Mahogany Sheraton Vanity, komoda ir lova \$198

\$595 Solid Mahogany Vanity, dvi lovos ir suolelis \$250

\$78 Mahogany Panel pilno didumo lova \$35

\$55 Mahogany Poster Lova, pilno dydžio \$39

\$55 Modernė Mahogany Twin Size Lova \$39

CLEVELANDO IR APYLINKES ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

Rengia a. a. A. Smetonos mirties sukakties minėjimą

1949 metų sausio mėnesį su-eina penki metai nuo Lietuvos Prezidento Antano Smetonos nelaimingos mirties Clevelande. Clevelando tautininkų grupė ir LVS 1-as skyrius renkia atitinkamą tų liudnų sukaktuvių paminėjimą.

Apie programą, dieną ir vietą bus pranešta vėliau.

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO KALEDINIS VAKARAS

Lietuvių Moterų Klubas turės savo narių Kalėdinę iškilnę Owen's Plantation Restoran-te, antradienį, gruodžio 28 d., 8 val. vakare.

Narės apsimainys Kalėdų dovanomis ir bus speciali Kalėdų programa, kuria komisija rengiasi nusteibinti visas narens. Bus ir vaisės.

Kalėdų dovanų labdariniams tikslams klubas paskyrė: Prieš kelis mėnesius pasiu-tė BALFui \$25, Blossom Hill School for Girls (miesto prie-glauda mergaitėms) \$5; Salva-tion Army, \$5; Anti-Tubercu-losis League, \$5; ir \$10 vertės CARE pakietą lietuvių šeimai tremtyje, neturintiui giminių Amerikoje. Iš viso \$50.

Korespondentė.

ISVAŽIAVO PAS DUKTERIS

Adv. John L. Mihelich su žmona Ona, išvažiavo Kalėdų šventėms į Döchester, Minn., pas savo dvyne dukteris, ku-rių ten baigia aukštesnius slaugių mokslus. Grįždami iš vakarų, Mihelichiai sustos pas gimines Chicagoje.

Viena jų dukte, Rosemarie, baigia mokslo anksčiau, ji pa-siliks ten mokytojauti, iki pa-baigs mokslo Veronika. Baigu-sios mokslus jodvi grįs į Cle-velandą.

RKO KEITH'S 105TH THEATRE

Šiame teatre matysit įdomią filmą: Gruodžio 25 iki 28: "The Boy With Green Hair", vaidina Pat O'Brien, Robert Ryan ir ki-ti.

SUITA MOTERIS SU PLEŠKAIŠ

Gruodžio 21 d. policija sulai-kė Mrs. Sandra Collins, 27 m. amžiaus dviejų vaikų motiną, kuri po ilgų tardymų prisipaži-no, kad ji dalyvavo su trimis banditais apipilešimuose bi-nio įstaigų. Ji banditams patarnavo automobilio šoferiu, turėda-ma su savim ir savo vaiku ius, kad praeiviams gatvėje nesusi-darytų nuožūra. Ji padėjo plė-sikams greitai pabėgti.

Jos vyras, patyręs apie tą jos darbą, baisiai nustebo.

Teisme ji, be abejo, sakysis norėjęs "uždribti" pinigų pir-kimui vaikuciams kalėdinų do-vanų, kaip jau iki šiolei aiški-nosi kiti pora sugautų plėšikų.

NUOŠIRDŽIAI AČIU!

Alekui Baniui, paaufojusiam Lietuvių Tremtinių Draugijos Clevelande reikalams \$1, ir uoliai padedančiam sausio 9 dienos vakaro rengime, už tą auką ir talką nuoširdžiausiai dėkojame.

Tr. D-jos Valdyba

Lietuvių Tremtinių Dr-ja Clevelande

SAUSIO-JAN. 9 d., 1949 m.

Šv. Jurgio parapijos salėje, E. 67th Street
rengia

Bus vaidinama "SEKMINIŲ VAINIKAS"

A Gustačio vieno veiksmo vaidinimas su dainomis. Be to programoje dainos, deklamacijos, paskui šokiai, grojant SONNY MICHAEL'S orkestrui

Pradžią 4:30 val. p. p.

Įėjimo kaina — 75 centai

Tikietus galima gauti DIRVOJE, 6820 Superior Ave. ir pas Draugijos narius.

Skubėkit įsigyti tikietus ir nepasizadėkit tai dienai kitur! Vakaro pelnas skiriamas tremtiniais šelpti.

LVS SUSIRINKIMAS

Lietuvai Vaduoti Sąjungos 1 skyriaus svarbus susirinkimas bus laikomas penktadienio va-kare, sausio 7 d., 1949 m., Dir-vos redakcijoje. Nariai prašo-mi prisiminti tą vakarą.

Kviečiami į šį skyrių ir nau-jai atvykusieji tautininkai, tē-simui savo bendrų idėjų dar-bų. Susirinkimo pradžią 8:15 val.

Valdyba.

ATEIKIT PASIIMTI SAVO KALENDORIŲ!

Vietos DIRVOS prenumera-toriai nepamirškite: jūsų lau-kia puikus 1949 sieninis kalen-dorius. Ateikit užsimokėti už DIRVĄ, o kalendorių dovanų. Dirvos kaina metams ir toliau pasilieka \$3.00.

AČIU UŽ TALKĄ!

Gerb. J. Vilčinskienė, a. a. prof. J. Vilčinsko našlė, nors ir sunkiai dirbdama dirbtuvėje, kelis kartus tiesiog iš darbo atėjo padėti išsiųsti skaityto-jams DIRVOS prieškalėdinius numerius, kurių išsiuntimas daug painesnis, negu papras-tai. Tuo ji daug prisidėjo, kad DIRVA laiku pasiektų skaity-tojus.

Ir gerb. Mary Spudis taip pat maloniai pasiūlė savo pa-galbą ir talkininkavo tame dar-be.

Už talką joms nuoširdžiai dėkojame.

DIRVOS Administracija.

ATVYKSTA IS BALTIMORES

Adv. Nadas Rastenis, DIR-VOS redaktorius Vinco Raste-nio giminietis, atvyksta į sve-čius Kalėdų šventėms su savo žmona, Jule Baltrukonyte, pas Oną Baltrukonienę ir pas Ras-tenius.

Negalime būti ramūs, jeigu broliai tebevalgsta! Auką siųskite:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
105 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

TELEVISION SETS

Mažieji ir Dideli Modeliai Elektriški Refrigeratoriai nauji ir vartoti.

Milton Hardware Co.
5525 Woodland Ave. s14

PAIESKOMAS

Bolius Bunevičius, sunus Pe-tro, iš Punois, Alytaus ap., ieš-ko dėdžių Juozo ir Juliaus Bu-nevičių, iš Punois.

Atsilepti šiuo adresu:
Bolius Bunevičius,
62 Lab. Sup. Co.,
8761 Labor Service Co.,
APO 757, US Army
C o Postmaster,
New York, N. Y.

Namų Savininkams

Maudynės ir Skalbyklos Toiletai
Skalbimui kubilai
Virtuvei Sinkos Radiatoriai
paipos ir reikmenys
5525 Woodland Ave. s14

LINKSMAS mėnuo gruodis

yra pražūtingas trafiko nelaimių atžvilgiu. Clevelando Policija sako, kad gruodžio mėnesį tra-fiko nelaimės paprastai esti 30 nuoš. didesnės, negu vidutiniai kiti mėnesiai. Vietoje sma-gumo ir džiaugsmo švenčių be-laukiant, daugelį žmonių už-klumpa mirtis ir sužeidimai gatvėse ir vieškeluose. Taigi, jei važiuojat savo automobiliu, pasistengkit prisidėti prie ven-gimo tokių tragedijų, važiuo-jant ypatingai atsargiai šven-čių metu ir po jų. Vaziuokit lėčiau ir žiūrėkit, kad turėtu-met pakankamai vietos susto-jimui ant slidžių gatvių. Taip pat bukit pasiruošę užleisti ke-lią neatsargiam važiuotojui ar-ba pėsčiajam.

GEMBLERYSTĖSE ĮVELTA IR POLICIJA

Clevelando policijoje padary-ta pakeitimai, kuomet patirta, kad gemblerystę naikinimui paskirti policijos viršininkai ir jų padėjėjai neatlieka savo par-eigų.

Pav., nustatyta kad tik vie-nos rūšies gemblerystėje, taip vadinamoje "Numbers", rake-tierių gauja daro iki \$20 mili-jonų metinės apyvartos.

Sąrašyje su tu "Numbers" bizniu, konkurentai tik pastarų kelių savačių bėgyje, keršyda-mi vieni kitiems sprogdinimais apgadino kelis gyvenamus na-mus.

Daug policininkų dirba iš-vien su tais raketieriais, imda-mi gerus kyšius už pagalbę, imą apsaugoti jų įstaigas, duo-dant žinią, jeigu kada policija atvyks daryti ten kratas.

Šiomis dienomis suimti du negrai policininkai, kurie savo tarnybos metu laiką leido savo mėgiamosiose gembleriu įstaigose.

Lankytės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piliečių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių bly-nų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau pri-siminti apie savo Klubą.

Dabar jau laikas nariams ir įsigyti naujas 1949 metų korteles. 6835 Superior ave.

Venetian Blinds

Norit pagražinti savo namų langus naujais VENETIAN BLINDS ir WINDOW SHADES?

Šaukite:
J. PEČIULIS
Telefonas: IV 3348
19206 Kildeer Ave.
Cleveland, Ohio

RUKYTOJŲ DĖMESIUI

PO GAISRO ISPARDAVIMAS RUKOMŲ REIKMENU

Viskas atiduodama už pusę kainos!

PIRKIT ČIA KALĖDŲ DOVANOMS TABAKĄ IR KITAS REIKMENIS — SUTAUPYSIT PINIGŲ
Pilniausias pasirinkimas Cigarų, Cigaretų, Tabakų, Pypkių ir kitų dovanų reikalingų rukoriams.

SUPERIOR SMOKE SHOP

7031 SUPERIOR AVENUE

Atdara vakarais iki 9:00 prieš Kalėdas

Meet your old friend

"BILL" GREEN

at

VIC'S OASIS

Wade Park at 71st Street

BEST FOOD IN TOWN

Air Conditioned

Good Service

MIRIMAI

KAZIMIERAS KASPERAS, 73 metų amžiaus, nuo 1375 E. 82nd street, mirė gruodžio 11, staiga. Palaidotas gruodžio 16 Kalvarijos kapinėse; pamaldos įvyko tą rytą 9:30 val. Šv. Jur-gio bažnyčioje.

Liko žmona Marė, sunus An-Laidojime patarnavo Jakubs Funeral Home.

SLA 136-os KUOPOS KORTŲ VAKARAS

Naujų metų dieną, sausio 1, 5 val. p. p., SLA 136-a kuopa Republikonų Klube, 1478 E. 66th St., rengia kortų vakarą.

Bus meninė programa, muzi-ka ir šokiai.

Rengimo komisija kviečia į šį vakarėlį atvykti visus nau-jus Clevelando lietuvių, susi-pažinti ir pasilinksinti. Jiems įžanga į vakarėlį bus nemoka-mai.

Valdyba.

OHIO valstijoje bonus jau gavo apie 633,000 veteranų — jie gavo bendrai \$1,500,000 su-mą. Tarp bonus gavusių yra šimtai lietuvių, arba tėvai tų karių, kurie žuvo fronte.

HIPPODROME

'ONE SUNDAY AFTERNOON'

Ši įdomi film, komedija ro-mansas, bus pradėta rodyti Hip-podrome Theatre trečiądienį, 29 gruodžio.

Veikale svarbiausiose rolėse vaidina žinomi artistai Dennis Morgan, Dorothy Malone, Don DeFore, Janis Paige ir eilė kitų gerų artistų.

Tai smagus veikalas, su dau-geliu gražių dainų.

PRANAS KAJACKAS, gy-venąs Clevelande, kilęs iš Ku-dirkos Naumiesčio, lai kreipiasi į Dirvos redakciją, jam yra lai-škas iš pusseserės tremtinės.

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas
Popieriuotojas

Apkainavimas ar patari-mas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas: P OTomac 6899

BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME
GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS

GAVO GRAŽIAS DOVANAS

Šių Kalėdų proga daugelis Didžiojo Clevelando firmų ap-dovanojo savo darbininkus bei

tarnautojus pinigėmis dova-nomis, kurių bendrai sudėjus suma pasiekė apie \$5,000,000. Kai kurie darbininkai gavo kalėdinius bonus šimtais dol.

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnį rinkinį Deimantų, Žiedų, Laik-rodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: MAIN 1773

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreip-kitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvai-riuose apdraudos-insurance re'kaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Praktiškos dovanos!

Vyrams, Vaikinams ir Berniukams

Dėvėjamos reikmenys, kurios pradžiugins kiekvieną jas gavusį!

★ DYKAI! Mes duodam Eagle Stamps su kiekvienu pirkiniu. ★
Čia Iškeisime Jūsų Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Avenue

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO's BASEMENT

Puikios Dovanos

Už

Biudžetines kainas

Vyrams Rayon Brocade

Jacquard-Išdarbio

Lined
Robes
16.95

Tėmykit kokie patogūs ir šalti šie naminiai apsiaustai-robos yra, ko-kios rankovės, kokie kišenai ir vi-sa: pasiuvimas . . . jie yra iš pul-kaus rayon brocade medžiagos, sa-tinu apsiuvinėti. Gaunami mėlynos ar tamsiai raudonos spalvos. Pasi-rinkimas mažiems, vidutiniams ir dideliems vyrams.

Dovaniniai Kaklaryšiai

Aktualės 1.50 Vertės

Puikios Kalėdoms dova-nos! Pasirinkimui yra vi-sokiausių marginių, bry-žių ir gėluotų, nekurios yra iš satino šioje gru-pėje.

Basement Men's Furnishings